KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams $5.00
Pusei metų 2.50
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 27 SOUTH BOSTON, MASS., LIEPOS (JULY) 4, 1962 57-TIEJI METAI

"Keleivio" Telefonas AN 8-3071 Second-class postage paid at Boston, Massachusetts Atskiro Numerio Kaina 12 Centų

Alžerijos Gyventojų Dauguma Balsavo Už Nepriklausomybę

Apie 70 Nuošimčių Turinčių Teisę Balsuoti Dalyvavo Balsavime; Milžiniška Dauguma Pasisakė Už Nepriklausomybę "Kooperuojant su Prancūzija"; Europiečių Didesnis Nuošimits Nebalsavo, Bet Ir Jų Daug Rėmė Nepriklausomybę.

Alžerijos gyventojai, po beveik aštuonių metų žiauraus partizaninio karo prieš prancuzus, liepos 1 d. balsavo dėl savo krašto nepriklausomybės. Balsavime dalyvavo apie 70 nuošimčių turinčių teisę balsuoti ir milžiniška dauguma pasisakė už nepriklausomybę "kooperacijoj su Prancūūzija." Pirmieji pranešimai apie balsavimą sako, kad iš paduotų 1,293,779 balsų už nepriklausomybę tik 6,517 balsavo prieš nepriklausomybę. Tai yra tik pirmieji balsavimo duomenys.

Alžerijos karas prasidėjo 1954 m. lapkričio 1 dieną, kada slaptai suorganizuoti arabų sukilėliai keliolikoje vietų užpuolė prancūzų kariuomenės dalinius ir išskerdė daug civilinių europiečių. Po to partizaninis karas ir teroras ėjo nepaliaujamai, nors didelės prancūzų karo pajėgos ir užtverti pasieniai su Tunisu ir Maroku karą ir terorą kiek apmalšino. Generolas de Gaulle, kai grįžo prie valdžios 1958 metais, pradžioje buvo pasiryžęs Alžerijos malšinimą tęsti, bet po kiek laiko apsisprendė duoti alžyriečiams teisę patiems nulemti, kaip jie nori gyventi. Tada buvo pradėtos derybos su maištininkais ir galų gale susitarta, kad alžyriečiai gali skirtis nuo Prancūzijos, bet Alžerija, ir gavusi nepriklausomybę, kooperuos su Prancūzija.

Kaip tas kooperavimas pasireikš gyvenime, pareis nuo to, kas vadovaus nepriklausomai Alžerijai. Pačių Alžerijos arabų tarpe yra skirtingų nuomonių dėl to bendradarbiavimo su prancūzais, ir visai galimas daiktas, kad patys alžyriečiai pirma turės persiimti savo tarpe, ir tik tada viršų spręs, kaip ir kiek bendradarbiauti su Prancūzija.

Vėlesniais daviniais iš beveik šešių milionų balsavusių Alžerijos gyventojų atsiklausime 90 nuošimčių pasisakė už nepriklausomybę su priedu "kooperacijoj su Prancūzija."

ALŽERIJOS VADAI JAU ANT PEILIŲ?

Iš Alžerijos praneša, kad ten kariuomenės vadai ir Ben Bella ruošiasi pašalinti maištininkų laikinąją vyriausybę ir pasukti Alžerijos politiką aiškiai prieš prancūzus.

"Kooperacija su Prancūzija", atrodo, tada jau būtų baigta dar ir neprasdėjus.

1000 Marinų Grįžta Iš Thailando

Prezidentas J. F. Kennedy įsakė ištraukti palaipsniui iš Thailando 1000 marinų, kurie ten nešeniai buvo pasiųsti saugoti to krašto nepriklausomybės, kai Laoso komunistai ėmė viršų.

Šiuo tarpu Laose yra "neutrali" vyriausybė, į kurią įeina ir komunistai, ir vakarų orientacijos žmonės, bet to krašto ateitis nėra tikra, o šiuo tarpu pavojus Thailandui yra sumažėjęs, todėl dalis kariuomenės iš ten atšaukiama. Iš viso Thailande esą apie 5 ar 6 tūkstančiai Amerikos karių.

Kongo Respublikoj Vis Dar Netvarka

Kongo respublikoje, minint tos valstybės dviejų metų nepriklausomybės sukaktį, tvarkos vis dar nėra. Tiesa, grįžusieji, laisvu susitarimu su vyriausybe, belgai padėjo aptvarkyti valstybės aparatą, bet Kongo valstybė dar nepajėgia apsivienyti, Katanga ir toliau lieka atsiskyrusi, derybos dėl susijungimo nedavė rezultatų, o todėl vėl kalbama apie karą ir Jungtinių Tautų kariuomenės panaudojimą Katangai užkariauti.

Katangos biudžetas priimtas su milžinišku deficitu, bet kas tą deficitą padengs, to niekas dar nežino.

Ištraukimas dalies kareivių iš Thailando rodo, kad vyriausybė tikisi taikos Laose ir kituose jam gretimuose kraštuose.

IŠ KOLUMBIJOS

Kolumbijos prezidentas G. Leon Valencia atvyko į New Yorką trumpam laikui. Jis atlydėjo savo žmoną, kuri gydysis ilgesnį laiką John Hopkins ligoninėj Baltimorėje, Md. N

Teismas Uždraudė Melstis Mokykloj

Aukščiausias šalies teismas nusprendė, kad New Yorko mokyklose kalbama kas rytas "nesektantiška" malda, kurią parašė valstijos valdininkai, neturi būti mokyklose kalbama, nes tai nesuderinama su konstitucijos pirmojo papildymo nuostatu apie atskyrimą bažnyčios nuo valstybės.

Teismo sprendimas maldos byloje sukėlė nemažai proteestų. Kongrese ir spaudoje kalbama apie konstitucijos pakeitimą ir svarstomos kitokios priemonės, bet prezidentas J. F. Kennedy patarė visiems laikytis teismo nutarimo, nes aukščiausias teismas turi ir teisę, ir pareigą aiškinti konstituciją. Kas nori daugiau maldų, gali dažniau melstis namuose su savo šeima.

Dr. R. Sobolevičius Bandė Nusižudyti

Vilkaviškietis dr. Robert Soblen-Sobolevičius, nuteistas už šnipinėjimą rusų naudai kalėti iki gyvos galvos, pereitą savaitę turėjo sėstis į kalėjimą, bet jis pabėgo iš Amerikos į Izraelį, palikęs čia užstatą $100,000.

Izraelio vyriausybė jį areštavo, pasodino į lėktuvą, ir jis buvo grąžinamas į Ameriką. Pakelėje dr. Soblen bandė peiliu perpiauti sau rankos gysla s ir peiliu subadė pats savo vidurius. Dėl to jis iš lėktuvo buvo paimtas ir padėtas į ligoninę Londone, Anglijoj. Kai jis kiek pasveiks, tada iš Anglijos bus pargabentas į Ameriką ir čia turės eiti į kalėjimą.

Vokiečių Vadas Lankos Prancuzijoj

Vokietijos ministerių pirmininkas dr. Konrad Adenauer atvyko į Prancūziją su oficialiu vizitu. Jis pasitinkamas su didelėmis iškilmėmis ne tiktai Paryžiuje, bet Reimse, Rouen ir kituose miestuose. Ypač pažymėtinos iškilmės Reims mieste, kuris per pirmąjį pasaulinį karą vokiečių buvo visiškai sugriautas.

Vokiečių vado lankymasis Prancūzijoj, pagal vokiečių ir prancūzų sakymą, turi užantspauduoti dviejų tautų galutinį susitaikymą, kad praeities karai ir varžytynės būtų užmiršti visiems laikams.

KARIŠKAS TEISĖJAS PATS NUSIŽUDĖ

Prancūzų kariško teismo pirmininkas, generolas Rene de Larminat, kuris turėjo pirmininkauti teisme teisiant iš antro karto buvusį generolą Salan, nusišovė savo namuose Paryžiuje. Dėl kurių priežasčių generolas paleido kulką sau į kaktą, platesnių informacijų nėra.

DARBO SEKRETORIUS BAIGĖ STREIKĄ

Darbo sekretorius Arthur Goldberg tarpininkavo lėktuvų kompanijų ir tarnautojų ginče ir sutaikė besiginčijančias šalis. Po taikos bendra fotografija su darbo sekretoriu viduryje.

Daktarų Streikas Prieš Ligonius

Saskatchewan provincijoj, Kanadoje, seimelis priėmė įstatymą apie ligonių kasų įvedimą. Nuo liepos 1 d. įstatymas įsigaliojo. Provincijos vyriausybė vedė derybas su gydytojais dėl jų bendradarbiavimo su ligonių kasomis, bet susitarti negalėjo. Iš 900 gydytojų provincijoj tik 240 sutiko dirbti su ligonių kasomis, o kiti atsisakė ir nuo liepos 1 d. išėjo į streiką prieš ligonius.

Pirmą streiko dieną vienas vaikas mirė dėl smegenų uždegimo, nesulaukęs gydytojo pagalbos. Gal ir gydytojas būtų negalėpęs vaiko išgelbėti, bet vaiko mirtis be pagalbos sujudino Kanadą.

Gydytojai sako, kad Saskatchewan provincijos įstatymas varžo jų laisvę, ir jie nesutinka praktikuoti toje provincijoje, kol įstatymas nebus pakeistas ar atšauktas. Apie tą ginčą buvo rašyta Keleivyje birželio 20 d.

Prez. Kennedy Grįžo iš Meksikos

Prezidentas J. F. Kennedy su žmona pereitos savaitės gale dvi dienas lankėsi Meksikoje, kur buvo labai širdingai pasitikti. Prezidentas pakartotinai gyrė Meksikos revoliucijos pasiekimus ir statė Meksiką pavyzdžiu kitiems Lotynų Amerikos kraštams.

Prezidento lankymosi proga buvo pasirašyta sutartis dėl davimo Meksikai 20,000,000 dolerių paskolos jos žemės ūkiui kelti, o taip pat buvo sutarta dėl derybų įvairiais kitais abu kraštus liečiančiais klausimais.

ISPANIJOS TEISMAS

Ispanijos teismas nuteisė amerikietį bankininką William Bass metus kalėti už įžeidimą gen. Franko.

Jis, esą, nuplėšęs generolo Franko paveikslą jo pasamdytame taksi automobilyje.

Alžerijos Vadai Jau Kovoja Tarpusavy

Nepriklausomybės išvakarėse Alžerijos arabų vadai išėjo viešumon su savo skirtingomis nuomonėmis. Laikinoji Alžerijos maištininkų vyriausybė Tunise pereitos savaitės gale atleido iš pareigų tris aukštus kariškius, kurie stovėjo priešakyje alžyriečių kariuomenės Tunis so teritorijoj. Už atleistuosius vadus tuoj pasisakė vicepremjeras Ben Bella, penkis metus kalintas prancūzų kalėjimuose ir vienas pirmųjų Alžerijos maišto vadų. Vėliau Tunise esančio alžyriečių kariuomenės generalinis štabas paskelbė, kad atleidimas trijų aukštų kariškių yra nelegališkas. . .

Dar negavę nepriklausomybės, Alžerijos vadai pradeda peštynes ir, matyti, kova tų vadų tarpe eis tol, kol kuri nors grupė paims aiškų viršų ir uždarys konkurentams burnas.

Afrikoje Dar Dvi Naujos Valstybės

Afrikos viduryje, šalia Kongo respublikos, liepos 1 dieną gimė dar dvi nepriklausomos negrų valstybės. Tai kadaise buvusios vokiečių kolonijos Ruanda-Urundi. Po pirmojo pasaulinio karo tas kolonijas tvarkė Belgija. Dabar kolonijos nutarė pasidalyti į dvi nepriklausomas valstybes—Ruanda respubliką ir Burundi karalystę.

Abi naujos valstybės yra nedidelės, turi po kiek daugiau kaip du milionu gyventojų ir yra neturtingos. Laikinai belgų kariuomenė dar lieka tose valstybėse, bet joms pareikalavus, belgai iš jų visiškai pasitrauks.

BIZERTOS TVIRTOVĖ

Prancūzai perleido dalį Bizertos tvirtovės Tunisui. Ne taip seniai Tunisas bandė jėga tvirtovę atsiimti, bet nepasisekė, o dabar, bent jos dalį, atgauna be jokio šūvio.

Amerika Už Taikos Išlaikymą Tolimuose Rytuose

Amerika ir Komunistų Kinija Per Ambasadorių Varšuvoje Tarėsi Apie Karą ir Taiką Prie Formozos; Amerika Nepadės Kinų Nacionalistams Pulti Komunistus, Jei Komunistai Nepradės Patys Karo.

Kongresas Priėmė Muitų įstatymą

Pereitą savaitę kongresas baigė svarstyti ir nubalsavo įstatymą apie davimą prezidentui įgaliojimų penkeriems metams mažinti įvežamųjų prekių muitus iki pusės ar net visiškai juos panaikinti kai kurioms prekėms. Su tais įgaliojimais vyriausybė galės derėtis su Europos valstybėmis dėl sudarymo naujų prekybos sutarčių. Svarbiausia, Amerika nori susitarti su Europos "bendros rinkos" valstybėmis, kad tų valstybių muitai Amerikos prekėms nebūtų perdaug aukšti.

Respublikonų Vadai Tarės Gettysburge

Respublikonų partijos vadai pereitą savaitę buvo suvažiavę į buvusio prezidento D.D. Eisenhowerio farmą prie Gettysburg, Pa. Apie politinius reikalus buvo kalbama tiktai tris valandas.

Buvęs prezidentas D. Eisenhower iškėlė mintį, kad respublikonų partija turi anksčiau save sutapdinti su biznieriais ir būti biznierių atstovė, nors toks partijos ir biznierių artimas sugyvenimas nėra jokia naujiena ir jau seniai yra žinomas.

SIŪLO MAŽINTI MOKESČIUS

Amerikos ūkis vis dar tebėra "gerbuvy," bet biržos negalavimai ir biznierių neslepiamas priešingumas vyriausybei kelia visokių abejonių ir dėl galimos depresijos. Iš įvairių prekybos rūmų kyla sumanymai mažinti mokesčius dabar. Tam pritaria ir kai kurios unijos.

EDWARD M. GILBERT

Pagarsėjo tuo, kad pralošė biržoje daug milionų, paėmė iš vienos kompanijos arti 2 milionų dolerių ir pabėgo į Braziliją, kur vėl rengiasi šmugelį daryti.

Kinijos nacionalistų vyriausybė Taiwan (Formozos) savoje vis garsiau kalba, kad jau atėjo laikas daryti bandymą nuversti kinų komunistų diktatūrą Kinijoje, bet Amerika tokiems sumanymams nepritaria. Šiuo metu kinų komunistai sustiprino savo kariuomenę ties dviem salom, Quemoy ir Matsu, kurias kinų nacionalistai dar laiko Kinijos pakraštyje. Ar tai daroma apsaugos ar puolimo tikslu, niekas nežino, bet tas klausimas buvo paliestas Amerikos ir komunistinės Kinijos ambasadorių pasikalbėjime Varšuvoje, kuris įvyko šiomis dienomis.

Amerika, kaip prezidentas Kennedy sakė pereitą savaitę, nepritaria kinų nacionalistų žadamam bandymui išsikelti Kinijoj ir pradėti ten karą prieš komunistus, bet prezidentas pabrėžė, kad Amerikos karišką sąjunga su kinų nacionalistais įpareigoja Ameriką padėti kinams nacionalistams gintis, jei komunistai bandytų užkariauti Formozą, o gal padėtų nacionalistams ginti Matsu ir Quemoy salas.

Padėtis iš Amerikos pusės nėra pasikeitusi. Dabartinė vyriausybė tęsia prezidento Eisenhowerio politiką Tolimuose Rytuose. Tai yra taikos išlaikymo politika.

GOMULKA KALBA KAIP RUSŲ MOKYTA PAPŪGA

Lenkijos komunistų vadas W. Gomulka prieš kurį laiką davė interview Amerikos "Life" magazino atstovui, bet magazinas to pasikalbėjimo su Gomulka nespausdino ir paaiškino, kad Gomulka nepasakė ničnieko, ko rusai jau nebūtų anksčiau siūlę, Gomulka kalbėjo, kaip rusų išmokyta papūga...

Už nespausdinimą pasikalbėjimo lenkai uždraudė magaziną "Life" įvežti į Lenkiją.

PRADĖJO AIŠKINTI B. ESTES SKANDALĄ

Senato viena komisija pereitą savaitę pradėjo liudininkų apklausinėjimą dėl pagarsėjusio sukčiaus Billie Estes veiklos ir jo santykių su žemės ūkio departamento valdininkais. Panašų tyrinėjimą daro ir atstovų rūmų viena komisija. Kol kas jokių ypatingų naujų paslapčių dar neiškilo, bet tyrinėjimai dar tik pradėti. Sukčius Estes veikia jau keli metai, ir savo laiku jis padovanojo brangią Angus veislės karvytę buv. prez. gen. Eisenhoweriui.

Impulevičiaus klausimas

Sovietų Rusija atsiuntė Amerikos vyriausybei ilgą notą, kurioje reikalauja išduoti sovietų policijai Antaną Impulevičių, Lietuvos generalinio štabo majorą už jo tariamus ar tikrus prasižengimus antro pasaulinio karo metu Lietuvoje ir Gudijoje. Komunistų "Tiesa" Vilniuje (birželio 23 d.) paskelbė ilgiausią kaltinimą prieš Antaną Impulevičių, bet, kaip pas komunistus įprasta, "Tiesa" ne tik kaltina, bet A. Impulevičių ir pasmerkia ir net jau žino, kokios bausmės jis turi susilaukti iš "rūščios teisingumo rankos."

Kad komunistų "teisingumo ranka" yra rūsti, tą visas pasaulis gerai žino, nes bestiališkesnio teismo, koks yra įprastas komunistų priešams, gal ir Hitleris savo priešams nebuvo sugalvojęs. Totalitarininkų teismai visur yra "rūstūs" ir bolševikai, net po Stalino galo, nėra išimtis, o Stalino laikais, pagal pačių bolševikų pripažinimą, sovietiški teismai buvo skerdyklos nekaltiems žmonėms naikinti, kuriuos diktatorius, pagal politinės policijos sąrašus, liepdavo "teismams" nužudyti.

Teisingo teismo A. Impulevičius iš komunistų nesulauktų, nes komunistams teisingo, nešališko ir nuo valdančios diktatūros nepriklausomo teismo idėja yra svetima, jie pripažįsta tik tokį teismą, kurs vykdo valdančiųjų valią, o ne teisingumą. Komunistų valdymo sistemoje vykdomoji, įstatymų leidžiamoji ir teisiamoji galia yra sukoncentruota komunistų partijos viršūnėje, jokio skirtumo tarp įvairių valdymo šakų nėra. Todėl jie ir kalba grūmojančiai apie "rūstų" žmogžudišką "teismą," o ne apie kokį kitokį teismą.

Klausimas betgi ne tik tame, kad atiduoti žmogų į komunistinio teisingumo rankas reikštų atiduoti jį budelių malonei, o ne teisingumui, kaip tas žodis yra suprantamas kultūringame pasaulyje. Svarbesnis dalykas yra tas, kad Maskva reikalauja lietuvio, kurs buvo, o gal ir dabar yra, Lietuvos pilietis, kurį, jei yra įtarimo dėl jo kaltės, galėtų teisti nepriklausomos Lietuvos teismas, o ne rusiško okupanto teismas. Maskvos reikalavimas išduoti komunistinio "teismo" budeliams Lietuvos buvusį ar dar esamą pilietį, reikštų pripažinti rusams teisti jų neteisėtai okupuoto krašto žmones. Rusai Lietuvoje yra šalies užgrobikai, kurie nei žmonių teisti, nei jų turto grobti, nei jų gabenti į prievartos darbus neturi teisės. Rusai tą viską daro, bet daro plėšikų ir užgrobėjų "teise," o ne kultūringųjų tautų pripažįstama teise.

Reikia laukti, kad Amerikos vyriausybė Maskvos begėdišką reikalavimą atmes, jo visai ir nesvarsčiusi, nes to reikalavimo dargi svarstymas būtų netiesioginis pripažinimas, kad Maskva tokius reikalavimus gali kelti. Reikia tikėtis, kad Amerikos Lietuvių Taryba toje prasmėje ir pareikš šio krašto lietuvių pažiūrą į Maskvos įžulią pretenziją išgauti savo "teisingumo" rūsčiai nuožiūrai rusų smurtu užgrobto krašto pilietį.

Tą pasakius lieka betgi vienas dalykas, kuris mūsuose rūpestingai nutylimas. Tai yra karo laiko kriminalistų klausimas. Mes nekalbame apie A. Impulevičių, nes jo tokie ar kitokie žygiai mums nėra žinomi. Bet kiekvienas karo metu Lietuvoje buvęs žino, kad buvo ir lietuvių, kurie dalyvavo hitlerininkų ruošiamose žydų ir kitų naikinamų žmonių skerdynėse. Nėra abejonės, kad tokių žmonių gali būti ir karo pabėgėlių tarpe, bet apie juos pas mus tyku ramu, lyg tarsi mūsų tauta būtų buvusi koki išimtis ir nebūtų buvę mūsų tautos žmonių, talkininkavusių Hitlerio esesininkų ir kitaip pavadintų skerdikų kruvinuose žygiuose. Šiame reikale tyla nėra gera byla. Geriausia būtų, jei to darbo imtųsi kuris nors iš mūsų "veiksnių," kurių mes turime užtenkamai. Kitaip reikalas paliks kiekvieno žurnalisto asmeninio kerštо vykdymui, kaip tai rodo "Vienybės" redaktorės p-lės Narkeliūnaitės paskelbti jau seniai žinomi dokumentai apie Žymantą ir "Dirvos" redaktorių Čiuberkį, visai nutylint Ambrozevičiaus panašius pasižymėjimus tik todėl, kad frontininkai šiuo tarpu tai panelei dar neužmynė ant kojos. Hitlerio bendradarbiai yra Maskvos okupantų bendradarbių giminės ir tiek pat negerbtini ir neslėptini.

PREZIDENTAS SVEIKINA MOKSLO JAUNIMĄ

Prezidentas John F. Kennedy Baltuosiuose Rūmuose priėmė Glen Arbor, Mich., aukštesnę mokyklą baigusius studentus ir ta proga kalbėjo apie jaunimo pastangas šviestis ir būti naudingais savo kraštui. Tos mokyklos studentai buvo atsisakę keliauti į Washingtoną ir kelionei sutaupytus pinigus skirti vieno savo sergančio klasės draugo gydymui. Vėliau geri žmonės sudėjo pinigų kelionei, o prezidentas norėjo su tais geros širdies jaunuoliais ir jaunuolėmis susipažinti ir juos Baltuosiuose Rūmuose pasveikinti.

"LITHUANIAN-BORN"

Sobolevičiai

Daktaro Soblen - Sobolevičiaus vardas vėl skamba laikraščiuose. Dabar kalbama apie Robertą A. Soblen, kiek sieniau buvo kalbama apie jo brolį Jack (Jokūbą) Soble - Sobolevičių, o dabar pasirodo, kad būta ir Bero Sobolevičiaus, trečio brolio vilkaviškiečio, kuris yra miręs ir kurio pasu Robert Soblen pabėgo iš Amerikos į Izraelį..

Du broliai Sobolevičiai, Jack ir Robert, Amerikoje nuteisti už šnipinėjimą Sovietų Rusijos naudai. Jack ir jo žmona Myra prisipažino šnipinėję ir dabar baigia jau atlikti savo bausmę. o Robertas Soblen gynėsi ir dabar dar ginasi buvęs Sovietų šnipu, bet teismas jį atrado kaltu ir nuteisė kalėti iki gyvos galvos. "Nepatenkintas" teismo sprendimu, R. Soblen nutarė pabėgti iš Amerikos ir pirmadienį, birželio 25 d. su savo mirusio brolio pasu išvyko į Izraelį.

Sobolevičiai plačiai garsina lietuvių vardą ir nors nemažai žmonių žino, kad jie lietuviai tik iš paso, bet nėra abejonės, kad daug daugiau yra manančiu, kad tai tikrai turima reikalo su "Lithuanian - born" žmonėmis. Rašantį šias eilutes kartą pašaukė vienas žurnalistas, didelio Bostono dienraščio bendradarbis ir norėjo gauti daugiau žinių apie tą šeimą, juo labiau, kad tuo metu teisiamo Jack Soble sūnus mokėsi Bostone, todėl jis turėtų būti žinomas tarp lietuvių. Aš paaiškinau, kad iš Lietuvos kilę žydai labai retai tepalaiko artimesnius santykius su lietuviais Amerikoje, o ju vaikai iš viso su lietuviais nieko bendro neturi. Platesnių informacijų apie Sobolevičių-Soble-Soblen šeimą tame Bostono laikraštyje vėliau neteko užtikti.

Jei dabar kas klaustų panašių informaciju, galėč nurodyti viena rusų kalba knygą, kurioje Sobolevičių šeimos istorija yra šiek tiek paliesta. Knyga parašyta Biliavičiaus ir vadinasi "Link pavasario" (Viesnie navstreču). Knyga nupasakoja Lietuvos darbininkų judėjimo praeiti, bet taip nesąžiningai, kaip pas bolševikus įprasta ir todėl Lietuvos darbininkų istorijai jokios vertės neturi, ji tik gali būti pavyzdys, kaip ta istorija yra falsifikuojama. Joje užsimenama ir Sobolevičių šeima.

Biliavičius vilkaviškietis žydas, matyti, dėl politikos pabėgęs į Rusiją. Jis ir rašo apie vilkaviškiečių šerininkų gyvenimą ir kovas. Pačioje knygos pradžioje Biliavičius pasakoja, kaip vienas senas Sobolevičius įkrito ar nusižudymo tikslu įšoko į šulinį ir jame žuvo. Tas Sobolevičius, Amerikoje pagarsėjusių brolių Sobolevičių senelis, buvęs šerių perdirbimo dirbtuvės savininkas, kilęs iš darbininkų, bet jau perleidęs biznį sūnui, (brolių šnipų tėvui.) Tas tai buvusio darbininko ir vėliau gana stambaus verslininko sūnus fabrikantas buvęs labai atžagarus darbininams ir senas tėvas ar tik ne dėl to ir į šulinį šokęs, kad jo sūnus labai jau kapitalistiškai su darbininkais elgėsi ir bandė nuo jų lupti devynius kailius. Biliavičiaus "istorija" prasideda prieš pirmąjį pasaulinį karą ir jau tada, kai lupikas Sobolevičius streiko metu parsigabeno rusų darbininkų streikui sulaužyti, rusai, sužinoję, kad Vilkaviškio proletarai kovoja dėl geresnio duonos kąsnio, atsisakę streilaužiauti. "Vyresnio brolio" garbinimą paslaugus Biliavičius nukelia net į caro laikus. . .

Lupiko Sobolevičiaus vaikai, jau nepriklausomos Lietuvos laikais, "pakrypo" į bolševizmą, kaip tai atsitiko ir su daugeliu kitų Lietuvos žydų, kurie ilgėjosi plačiosios Rusijos ir su Lietuva nebuvo linkę susigyventi. Sobolevičiai mokėsi Vokietijoje, bet ten kilantis antisemitizmas juos tik dar labiau pastumėjo į rusišką orientaciją ir į bolševizmą, o pradėjus Hitleriui karą prieš Lenkiją ir Europos Vakarų valstybes, Sobolevičių šeima per Japoniją atsikėlė į Ameriką, pakeliui pasižadėdami bolševikams atlikinėti Amerikoje rusų šnipų darbą. . .

Įdomu, kad R. Soblen, pabėgdamas iš Amerikos, neieškojo prieglaudos pas Maskvos valdovus, bet bėgo į Izraelį, tikėdamas ten gauti "grįžimo teisę." Izraelyje yra išleistas įstatymas apie kiekvieno žydo teisę "grįžti" į Izraelį ir ten gauti tos valstybės pilietybę. Matyti, ir R. Soblen tikėjosi ten rasti prieglobstį nuo Amerikos kalėjimo.

Vienas Izraelio ministeris aiškino, kad "grįžimo teisės" įstatymas nebus proga visų kraštų žydams kriminalistams ieškoti užuovėjos Izraelyje. . . Dėl to, kaip, be abejonės, ir nenorėdami erzinti Amerikos, Izraelio vadai vargu duos prieglaudos teisę pabėgusiam R. Sobolevičiui, bet ar jis bus išduotas Amerikai, tai jau kitas reikalas.

R. Sobolevičius yra ligonis, jis serga kraujo leukemija ir jau prieš metus laiko gydytojai pranašavo, kad jis vargu beišgyvens metus laiko. . . Iki aukščiausio teismo pasisakymo R. Soblen buvo laisvas po kaucija, jo žmona ir viena turtinga moterls buvo uždėjusios kauciją, o dabar, Soblenui pabėgus, uždėta kaucija teismo sprendimu konfiskuota. Kaucijos buvo uždėta 100,000 dolerių, iš jų 40,000 dolerių buvo uždėjusi R. Soblen žmona, o 60,000 dolerių—turtinga newyorkietė Buttenwieser, kuri sako, kad R. Soblen pabėgimas yra labai "negarbingas žygis. . ."

—:—

Sobolevičių ir kitų panašių "Lithuanian-born" žmonių pasižymėjimai pasaulyj galėtų duoti progos mūsų istorijos žinovams plačiau pasvarstyti lietuvių ir žydų santykius praeityje ir netolimoje mūsų istorijoje. Žydai Lietuvoje gyveno virš 500 metų, bet su Lietuva ir su lietuviais nesutapo. Žydai į Lietuvą atvyko iš Vokietijos, kai vokiečiai nutarė visus žydus iš savo krašto išvaryti ir žydai atsinešė į Lietuvą vokiečių kalbą, kurią, iškraipytoj formoj laikė savo nacionaline kalba, vadinama "idiš." Savo persekiotoju kalba pasisavinti ir laikyti nacionaline kalba, tai gana įdomus reiškinys. Ispanija savo metu irgi išvarė visus žydus (išskyrus tuos, kurie sutiko priimti krikščionybę) ir žydai iš Ispanijos pasklido po šiaurės Afriką ir dali Balkanų ir visur išnešiojo ispanu kalbą, kaip savo nacionalinę kalbą. Kai 19-ame amžiuje žydai Europe pradėjo asimiliuotis, E. Rytų žydai irgi asimiliavosi, bet ne su tautomis, kurių tarpe gyveno, o su tų tautų pavergėjais ir kuriantis nepriklausomai Lietuvai, rusų kalba Lietuvos žyduose turėjo daug šalininkų.

Buvo ir išimčių tame bendrame vaizde. Ir Lietuvoje kai kurie žydai susigyveno su lietuviais, įsitraukė į mūsu bendra gyvenimą, buvo žydų ir Lietuvos savanorių tarpe, kai ėjo kovos už Lietuvos nepriklausomybę, o nepriklausomoj Lietuvoj jau daug daugiau žydų dalyvavo lietuvių kultūriniame gyvenime.

Hitlerizmo siautėjimas rytinėj Europoj karo metu ir Hitlerio politika pačioje Vokietijoje tragiškai užbaigė vieną istoriios etapa žydų gyvenime Europos Rytuose. Dabar Maskva žydu gyvenima priverstinai suka į rusišką kultūrinę vaga ir kaip ta asimiliacijos politika seksis, parodys tik ateitis.

—ab.

Kas savaitė

Prezidentas Meksikoje

Prezidentas J. F. Kennedy pereitos savaitės gale lankėsi kaimyninėj Meksikoj ir ten buvo pasitiktas labai širdingai. Milžiniškos minios Meksikos sostinėje jį triukšmingai sveikino, o pats prezidentas pakartotinai gyrė Meksikos revoliucijos laimėjimus ir Meksikos revoliuciją statė pavyzdžiu visoms Lotynų Amerikos respublikoms.

Meksikos revoliucija vyksta jau desėtkus metų. Jos svarbiausias atsiekimas buvo žemės atėmimas iš katalikų bažnyčios ir stambiųjų dvarininkų ir išdalijimas jos bežemiams ir mažažemiams.

Ne taip seniai katalikų bažnyčia turėjo apie trečdalį visos Meksikos žemės, o likusią dalį valdė stambūs ponai. Žemės dalijimas sukėlė prieš Meksikos revoliuciją didžiausią katalikų bažnyčios pasipriešinimas, o dabar likimas lėmė, kad pirmas Amerikos prezidentas katalikas Meksikos revoliuciją ne tik giria, bet stato ją pavyzdžiu ir kitiems Lotynų Amerikos kraštams. Įdomu, ar kardinolas Spellman iškęs nieko nesakęs?

Santykiai tarp Jungtinių Amerikos Valstybių ir Meksikos tradiciniai yra blogi, dar nuo tų laikų, kai JAV paveržė ginklais iš Meksikos dideles žemių platybes. Ar dabar santykiai jau galutinai pasisuko į gerąją pusę? Atsakymą į tą klausimą duos tik gyvenimas. Ir senos žaizdos kartais yra užmirštamos ir nustoja skaudėti, bet ar taip bus, pamatys tie, kurie ilgiau pagyvens.

•

Prekybos tvarkymas

Iš prezidento J. F. Kennedy programos kongresas priėmė įstatymą dėl užsienio prekybos ir muitų tvarkymo. Prezidentas tą įstatymą skaitė vienu svarbiausiu savo programoje.

Pagal tą naujai priimtą įstatymą prezidentas gauna teisę mažinti daugeliui prekių muitų tarifus net 50 procentų, o kai kurioms prekėms net ir visai muitus panaikinti. Tokie įgaliojimai, vyriausybės manymu, buvo reikalingi vedant derybas su Europos "bendros rinkos" ar muitų unijos valstybėmis.

Amerikos prekyba su Vakarų Europa yra didelė ir gali dar augti, o jeigu Anglija įsijungs į Europos muitų uniją, tai prekyba su Europa bus dar svarbesnė. Užtikrinti Europos rinką Amerikos prekėms galima mažinant muitus Europos prekėms čia, o tai reiškia derybas dėl abipusio muitų mažinimo. Be ypatingų įgaliojimų prezidentas nebūtų galėjęs vesti derybų ir išsiderėti muitų nuolaidų iš Europos į muitų uniją apsijungusių valstybių.

Kongrese dar vis ore tebekabo įstatymas dėl senų žmonių gydymo, ar ,tikriau, slaugymo sanatorijose ir ligoninėse iš socialinio draudimo fondų. To įstatymo likimas dar nėra aiškus.

•

Taika prie Formozos

Komunistinė Kinija sutraukė nemažai karo pajėgų ties dviem kinų nacionalistų laikomom salom. Ar kinų komunistai rengiasi pulti, ar tik nori apsisaugoti, kad kinų nacionalistai iš Formozos salos jų nepultų? Spėliojimų dėl to yra visokių.

Amerikos vyriausybė užtikrino kinų komunistus per Varšuvoje įvykusį eilinį kinų komunistų ir Amerikos ambasadorių pasikalbėjimą, kad Amerika nerems kinų nacionalistų puolimo prieš komunistinę Kiniją, bet kartu įspėjo kinų komunistus, kad Amerika neleis komunistams pulti Taiwano (Formozos) salos ir netoli esančių Pescadores salelių. Jei kinų komunistai nori taikos prie Formozos, jie gali turėti taiką, o jei nori karo, tai žino ko laukti. . .

Kadaise prezidentas Eisenhower žadėjo "paleisti nuo pavadžio" kinų nacionalistus, kad jie galėtų pulti komunistus. Bet nuo to greit buvo atsisakyta ir dabar prezidentas Kennedy tiktai seka taikiomis generolo Eisenhowerio pėdomis. Taika ar karas ties Formoza priklauso nuo kinų komunistų.

J. D.

APŽVALGA

MALDOS KLAUSIMAS

Amerikos aukščiausias teismas birželio 25 d. išnešė sprendimą, pagal kurį New Yorko valstijoj viešose mokyklose kasryt kalbama "nesektantiška" malda nebeturi būti kalbama, nes tokios valdininkų paruoštos maldos kalbėjimas yra priešingas konstitucijai.

Tas teismo sprendimas sukėlė nemažą audrą. Visi, kas tik turėjo "sąskaitas išlyginti" su aukščiausiu teismu, šoko į kovą prieš tą teismo sprendimą. Tas itin ryšku pietinėse valstijose, kur to paties teismo pasisakymas dėl rasinės segregacijos mokyklose nekonstitucingumo paliko daug kartėlio ir nepasitenkinimo. Todėl iš pietinių valstijų pasigirdo daugiausiai kritikos prieš valdininkų sugalvotos maldos New Yorko valstijos mokyklose pašalinimą.

Neatsilieka, žinoma, nė katalikų ierarchija—kardinolai ir kt., o taip pat katalikų spauda. Tai suprantama, teismo sprendimas katalikų vadų manymu, yra proga durti į akį viešosiosms mokykloms.

Neatsilieka ne lietuviška vienuolių spauda. "Darbininkas" deda didelę antraštę: **Amerika tebėr sujudus dėl Dievo išvarymo iš mokyklos."**

Spėjant iš tos antraštės, lietuviški pranciškonai išpažįsta keistoką Dievą, kurį galima varinėti—išvaryti iš mokyklos, vėl atsivaryti ir pan.

Mus kadais mokė, kad Dievas yra visur esas, todėl jo nei išvaryti, nei išprašyti negalima, bet pranciškonų Dievas, pasirodo, yra išvaromas. . . Yra visokių Dievo supratimų ir dėl to į teismą neisime.

Bylą dėl maldų mokyklose New Yorko valstijoj iškėlė penkios šeimos, kurių tėvai nenorėjo, kad jų vaikai dalyvautų maldose. Tiesa, dalyvavimas maldoje nebuvo privalomas, bet, kai mokytojai maldą skaito ir visa klasė maldoje kokiu tai būdu dalyvauja, "laisvanoriškas" pasišalinimas nėra toks paprastas dalykas. Teismas su tuo sutiko ir išnešė savo sprendimą 6 balsais prieš 1.

Prezidentas kvietė tautą teismo sprendimą priimti, nes aukščiausio teismo pareiga ir teisė yra konstituciją aiškinti, o dėl maldos jis patarė, norintiems, daugiau melstis namuose, šeimoje. . .

Prie prezidento patarimo nėra reikalo ka nors dar pridėti. O sukeltas triukšmas atslūgs ir kai kurių žmonių pasimojimai pakeisti net konstituciją, greičiausiai ir liks tik pasimojimais.

NEVERK BE REIKALO!

Geriau perskaityk Antano Gustaičio knygą A n a p u s T e i s y b ė s. Joje atpažinsi ir savo draugus ir priešus ir net patsai iš savęs imsi juoktis. Kaina $2.20. Gaunama Keleivio administracijoje.

KAS NIEKO NEVEIKIA, TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RASO, TAS DUONOS NEPRASO.

SLA 52-jo seimo uždaviniai

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kaip buvo iki šio laiko, taip ir ateičiai pasilieka viena svarbiausių lietuvių organizacijų, apjungianti didžiausią skaičių įvairių srovių ir įsitikinimų lietuvių, vieningai dirbančių bendram labui. Tiesioginis SLA seimo uždavinys apsvarstyti savus reikalus, nustatyti ateičiai teikiamų apdraudimų bei pašalpos ligoje normas, prisitaikant prie valstybinių draudimo reikalavimų. Tai svarbu kiekvienam SLA nariui, nes praktiškai paliečia jo interesus.

Susivienijimas yra labai gyva ir judri organizacija, daranti savo tiesioginėje veikloje pažangą ir prisitaikanti naujai iškylantiems gyvenimo reikalavimams.

Kaip jau priimta, visi atsakingi SLA pareigūnai patieks seimui savo raportus, kuriuos seimas apsvarstys ir dėl jų turės pasisakyti. Kaip žinia, ne visi projektai, kuriuos gyvenimo eigoje stengiamasi įgyvendinti, pasiteisina, tad esti reikalas juos pakeisti ir tiksliau pritaikinti narių pageidavimams. Šiuos visus reikalus svarstys seimo delegatai, kurių skaičius šiemet pasiekė arti 180. Gal būt, jie ne visi galės seimo darbuose dalyvauti, nes daugelis toli gyvena ir jų atvykimas surištas su nemažomis išlaidomis. Bet manoma, kad šis seimas bus gausus.

SLA vienintelė lietuvių fraternalinė organizacija turėjo poilsio namus Atlantic City, N.J., kuriuos sugriovė audra. Neabejotinai seimas šiuo reikalu tars savo žodį, nes yra bendras visų pageidavimas, kad ir ateityje SLA turėtų savo poilsio namus. Nesgi toks poilsio namas, kaip praktika parodė, pasidaro tam tikras lietuviškas centras, kuriuo naudojasi plačioji lietuvių visuomenė.

Į SLA seimus suvažiuoja pasižymėję visuomeninėje veikloje darbuotojai, jie visada linkę svarstyti platesnės reikšmės klausimus, rūpimus visiems lietuviams, tad SLA seimai įgauna gilesnės visuomeninės reikšmės. Ypač SLA seimą skatina rūpintis lietuvių visuomeniniais ir kultūriniais reikalais ta aplinkybė, kad šios organizacijos konstitucija nusako, jog Susivienijimo uždaviniai yra daug platesni, negu narių apdraudimas bei fraternalinė globa, kad greta to svarbu ir kultūrinė, o taip pat visuomeninė veikla. Tad SLA dalyvauja Amerikos Lietuvių Taryboje, rūpinasi narių švietimo reikalais, dalyvauja kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo, remia lietuvių organizacijų bei veikėjų darbus, atliekamus tautinio stiprinimo tikslais. Visi šie darbai neabejotinai atsispindės netrukus įvykstančiame SLA seime, kuris prasideda liepos 9 d. Newarke, N.J., Robert Tteat viešbuty.

Linkėtina, kad šie garbingi užsimojimai būtų sėkmingi ir patarnautų didžiosios mūsų fraternalinės organizacijos labui, o kartu ir prisidėtų prie bendro lietuviško darbo šioje šalyje.

P. Tarv.

POVILAS DARGIS

Dabartinis SLA prezidentas, Alto vicepirmininkas ir įvairių kitų draugijų veiklus narys.

WORCESTERIO NAUJIENOS

Baigė aukštesniąją mokyklą

Aukštesniąją mokyklą čia baigė šie lietuviai: Akvalinas Burdulis, Jonas Burdulis, Zigmas Butke-Butkevičius, Gražina Česnaitė, Šarūnas Garsys, Danielius Juška, Cintija Kaunaitė, Andrius Kudurauskas, Aldona Lapinskaitė, Rasa Dėdynaitė, Rimvydas Dėdinas, Živilė Pauliukonytė, Nancy Mileraitė, Kristina Poškutė, Ronaldas Šeškevičius, Nancy Reinytė ir Richardas Sinkevičius.

J. Salaviejus ligoninėj

Juozas Šalaviejus birželio 24 d. paguldytas šv. Vincento ligoninėn, kur jam birželio 26 d. padaryta operacija. Linkime Juozui greičiau pasveikti.

Kitos naujienos

Mirė Martynas Džiaugys ir Gilbertvillėj 43 m. amž. Pranas Liakas.

Birželio 23 d. Maironio parke buvo Joninių laužas.

Valentinas Endruškevičius, netekęs rankos, dėkoja visiems už dovanas ir lankymą jam būnant ligoninėje.

Birželio 24 d. Vytauto parke buvo šv. Jurgio dr-jos gegužinė. Ji nebuvo gausi, bet pelninga. Joje daugiausia dirbo A. Grinkevičius, V. Kamendulis, M. Pajaujienė ir Mitrikai.

SLA metinis banketas bus rugsėjo 9 d. Vytauto parke.

J. Krasinskas

TIKRA TEISYBĖ

Apie komunistus ją rasite Keleivio išleistoje knygutėj **"Tikra teisybė apie Sovietų Sąjungą."**

Joje rasite bendrų žinių apie Sovietiją, apie jos padėti, kaip bolševikai paėmė valdžią, tvarko ūki, kokia yra darbininkų padėtis, apie koncentracijos stovyklas, sąžinės laisvę ir t.t. ir t.t.

Ypač šiuo metu ji naudinga ir įdomi paskaityti. Jos kaina tik 50 centų.

NEW YORK, N. Y.

Mirė istoričas J. Matusas

Birželio 26 d. staiga mirė kun. dr. Jonas Matusas, 62 metų mžiaus. Velionis nepriklausomoj Lietuvoj buvo Vytauto Didžiojo universiteto istorijos docentas. Jis yra išleidęs kelis savo specialybės veikalus.

GRĮŽO A. ŠALČIUS

Komunistų "Laisvė" praneša, kad birželio 25 d. iš Lietuvos grįžo Algimantas Šalčius, ten išbuvęs apie 5 savaites.

ROCKFORD, ILL

Balfo gegužinė

Nusikratėme šalčių ir parengimų salėse. Dabar gamta savo grožiu šaukte šaukia pas save.

Balfo 85 skyrius kaip tik ir ruošia šį sekmadienį, liepos 8 d., išvyką į **Šimaičių sodelį,** kurį žino visi mūsų apylinkės lietuviai.

Pietūs 1 val, gros orkestras, veiks baras su šiltais ir šaltais užkandžiais.

Valdyba kviečia visus atsilankyti. Tikimasi svečių turėti ir iš Chicagos.

Mielieji, visų jūsų pareiga ateiti ir padėti sutelkti lėšų vargą vargstantiems tautiečiams.

Perkūns

ANTANAS ŽILINSKAS

Senas socialdemokratų veikėjas, miręs š. m. birželio 20 d. Brooklyne.

BROOKLYN, N.Y.

Su Žilinskais atsisveikinus

Birželio 12 d. palaidota Barbora Žilinskienė, o birželio 22 d. jos vyras Antanas, senas socialdemokratų veikėjas. Pirmoji palaidota su bažnytinėmis apeigomis, ir taip būtų buvęs palaidotas ir drg. Antanas, jei nebūtų įsikišę jo draugai.

Abu Žilinskai buvo laisvų pažiūrų žmonės, jie atitinkamai norėjo būti ir palaidoti. Bet tokiais atvejais nevisuomet mirusiojo valia vykdoma.

Žilinskams gyvenant paskutines savo gyvenimo dienas, jais rūpinosi pašaliniai žmonės. Didelio draugiškumo parodė Ona ir Aleksandras Šulaičiai, kurie nesigailėjo vargo Žilinskus slaugydami. Kai B. Žilinskienė mirė, drg. Antanas taip pat sunkiai sirgo ir nebegalėjo jos laidotuvėmis rūpintis. Atsirado visokių giminių, kurie ir laidotuvių būdą nulėmė, nors jiems buvo žinoma,, kad pagal testamentą reikia sudeginti.

Kaip minėjau, giminės norėjo ir drg. Antaną palaidoti su visomis bažnytinėmis apeigomis, bet į reikalą griežtai įsikišus velionio draugams, buvo palaidotas be bažnytinių apeigų kapinėse, nors velionio buvo aiškus noras, kad jo kūnas būtų sudegintas.

Aleksandras Šulaitis, kuris velioniu labai rūpinosi per paskutiniuosius dvejus metus, protestuodamas prieš velionio pusbrolio A. Lukoševičiaus velionio noro nepaisymo, nedalyvavo laidotuvėse ir gėlių vietoje Socialdemokratų S-gos Literatūros Fondui paaukojo $100.

Koplyčioje su velioniu gražiu žodžiu atsisveikino Kipras Bielinis, karstą, be kitų, nešė F. Spūdis, J. Rimavičius, adv. St. Briedis.

Ilsėkis, Antanai, ramiai Dėdės Samo žemėje!

Frank Lavinskas

POVILAS IR MARIJA MANKAI

P. MANKŲ PALAIDOJUS

Praeitame numeryje buvo pranešta, kad birželio 16 d. Woonsocket ligoninėj mirė Povilas Mankus.

Velionis buvo gimęs 1883 m. Gargždų miestely, prie Klaipėdos krašto sienos. Jam teko piemenauti, bernauti, įsitraukti į 1905 metų revoliucinį judėjimą, dėl to būti teisiamam ir sėdėti kalėjime ištisus metus, iš jo išėjus tarnauti rusų kariuomenėj Kaukaze.

Karo tarnybą atlikęs velionis Povilas atvažiavo į Kanadą, ten ir su "Keleiviu" susipažino ir iki mirties buvo didelis jo rėmėjas. Trejus metus Kanadoj pagyvenęs, velionis Povilas 1916 metais atsikėlė į Bostoną; čia buvo veiklus SLA, L. Socialistų Sąjungoje, Tėvynės Mylėtojų Draugijoje, Laisvamanių, Sūnų ir Dukterų draugijose ir kt.

Po kurio laiko susipažino per Keleivį su Blackstone, Mass., gyvenančia lietuve ir ją vedė. Kol buvo jaunesnis, dažnai iš ten atvykdavo į įvairius pobūvius, suvažiavimus ir pasitarimus, o vėlesniais laikais jau gaudavo pasitenkinti tik aukų ir atsiuntimu. O tų aukų jis tikrai nesigailėjo įvairiausiems geriems tikslams ir visada stambesnėmis sumomis.

Ilsėkis, mielas žemaiti, ramiai Amerikos žemėje, o Tavo gyvenimo palydovei Marijai gili užuojauta ir linkėjimas nepasiduoti nors ir didelei gyvenimo naštai.

Žemaitis

SLA seimo išvakarėse

J. Vlks

Liepos 9 d. Newarke susirenkančio SLA seimo proga pravartu šį tą prisiminti iš jo praeities, kad geriau suprastume, kas SLA buvo, yra ir bus JAV lietuviams ir visai lietuvių tautai.

SLA praeityje leido turiningus, enciklopedinio pobūdžio gerai techniškai sutvarkytus ir rūpestingai suredaguotus savo nariams kalendorius (200-250 puslapių). Juose gausu įvairios medžiagos iš SLA ir aplamai iš lietuvių veiklos.

Štai kokia sparta per pirmus tris dešimtmečius medžiaginiai stiprėjo SLA.

1888 m. SLA trečiojo seimo atstovai galėjo pasidžiaugti, kad pajamų jau turėjo... $53.30.

1898 m. pajamų jau turėta $2,982.05, padidėjo beveik 36 kartus! Vaizdžiai—SLA lietuvių tarpe tiek kartų padidėjo pasitikėjimas. Tai jau būta kruopštaus darbo vaisių. O kartu nepaleiskime iš akių, kad anuomet būta ne šių dienų raštingų lietuvių, kurių dalis dabar ir aukštąjį mokslą yra pasiekę.

1908 m. tokių pajamų jau buvo $37,778.10. Tai per tą antrąjį dešimtmetį SLA pasitikėjimas padidėjo veik 14 kartų.

O 1919 m.—$248.238.13. Kuri kita nūdien lietuvių kuriama organizacija tokia sparta auga? Kas gali tokiu atsidėjusiu veikimu pasigirti? Ypač turint ano meto visuomeninio veikimo sąlygas lietuvių tarpe, kada ir kumštis pakildavo argumento vietoje.

Bet ano meto SLA veikėjams ar vien tik savitarpinė pašalpa ir gyvybės draudimas terūpėjo? Ar jiems buvo svetimi kiti bendri tautos reikalai, kartu ir Lietuvos likimas?

Jau beveik nuo pirmų SLA veikimo metų buvo nutarta ir skrupulingai vykdoma, kad kiekvienas narys į SLA iždą Tautos fondui įneša tik po vieną centą kas mėnesis.

Įsidėmėkite, ir tai malonu žinoti, kad tas Tautos fondas jau veikė tais metais, kada Lietuvoje buvo tamsu ir juoda po rusų carų aro sparnu, kada spauda buvo uždrausta!

Tiesa, dabar kuriamas milioninis Tautos fondas ir į ji įnašai daromi dolerių šimtinėmis. Kiti metai, kitokiškesnė ir lietuvių išeivija. Deja, tik neprisimenanti, kad praeityje tokio Tautos fondo gyvuota ir iki šiol formaliai jis nėra numarintas. Gal būtų buvę ir geriau, jei būtų susimesta anas iš seno gyvaves fondas padėti atgaivinti? Sakoma, o ir įrodoma, kad tautos gyvenime per ilgus metus susidėjusios tradicijos tautos gyvybei bei jos pažangai yra lemtingas veiksnys.

1916 m. Tautos fondo centu suma jau buvo pakilusi iki $14,329.75!

Ir štai kuriems reikalams ji buvo išdalinta:

Mokslus einančiam jaunimui šelpti—$2,854.29.

Lietuvos kankiniams nuo revoliucijos ir karo nukentėjusiems—$4,138.92.

Mokslo ir dailės draugijai Vilniuje—$3,505..91.

Įvairiems išeivių kultūros reikalams—$3,830.63.

1916 m. SLA, jau draudimo sutartimis įsipareigojant, įvairioms pašalpoms (ligos ir mirties atsitikime) išmokėjo $165,313.12. Ir jau turėjo savo namus, kurių vertė buvo $33,959, spaustuvę, vertą $11,055, kasoje grynais būta—$87,866.

Tada jau veikė arti trijų šimtų SLA kuopų.

Įsidėmėtina, kad, be centralizuotos Tautos fondui mėnesinės rinkliavos po vieną centą, atskiros kuopos savo narių tarpe tada dar kultūros ir kitiems reikalams rinko aukas. Štai Forest City, Pa., SLA kuopa, susidedanti iš 40 narių, Lietuvos revoliucijos reikalams surinko 100 dolerių. Chicagos, Ill., SLA 74 kuopa poetui Jovarui namams pirkti surinko $25, nors toji kuopa narių turėjo vos 7, o vėliau tokių jau susirado 70.

Viso čia neišvardysi, kam ir kokiems reikalams SLA kuopos dar rinko aukų savo tarpe. Ir tų surinktų aukų žymioji dalis buvo skirta įvairiems Lietuvos reikalams.

Visa tai vaizdžiai įrodo, kad JAV kartu ir Kanados lietuvių išeivių visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas virte virė. Jis buvo plačia išsišakojusia vaga varomas.

JAV lietuvių senesniosios kartos išeiviams yra kuo pasididžiuoti ir pasirodyti.

Kaip praeityje, taip ir dabar įvairūs politiniai sūkuriai Lietuvoje jos gyventojų dalį išstumdavo iš savų sodybų, ir dažniausia paties kūrybingiausio ir pajėgiausio amžiaus jaunimas nešdinos kitur, svetur. Geriausia buvo galima įsikurti JAV. Čia susirasdavo darbą ir veikimui laisvas sąlygas. Jos ir buvo išnaudotos savo tautiečių kultūrėjimui, susipratimui ugdyti.

Štai antrojo pasaulinio karo pasėkoje ir vėl nauja banga išeivių įsiliejo į jau JAV įsikūrusių lietuvių gretas.

Deja, tų naujakurių žymioji dalis nusisuko nuo senesnės lietuvių kartos draugijinio gyvenimo, pradėjo kurti savąjį visuomeninį gyvenimą. Nors jiems visiems buvo plačiai atverti vartai į savas iki tol veikusias draugijas, o ypač į SLA ir RK SLA organizacijas ir jau iš čia derėjo mėginti pradėti sudaryti JAV lietuvių išeivijos bendrą kultūros centrą, o ne smarkauti, "skėryčiotis" prieš senuosius išeivius, įveikusius didžiules kliūtis ir įkūrusius įvairias ir įvairiem reikalam lietuvių išeivių atstovybes (politinėje srityje Altą, labdarybės Balfą ir t.t.)

SLA rinktieji atstovai, suvažiavę į eilinį savo 52 apyskaitinį suvažiavimą, gal tars savo autoritetingą žodį ir dėl bendros lietuvių išeivių veiklos gairių nustatymo.

Iš praeities SLA veikėjų turima didi patirtis, tad ir suvažiavusių tuo klausimu pasisakymas būtų svarus.

Iš pavergtos Lietuvos

J. Deksnys apie "sudužusias iliuzijas"

(E) Vilniuje leidžiamame "Švyturio" iliustr. žurnale š. m. 9-ju nr. pradedant paskelbtas ilgas Jono Deksnio rašinys "Iliuzijų sudužimas". Jo žodžiais tariant, tai "sunkios ir vidinių prieštaravimų pilnos praeities epizodai". Pastebėjęs, kad į "buržuazinį pogrindį" jis buvo įsijungęs dėl nepasitenkinimo fašistiniais okupantais, toliau J. Deksnys nurodė, kad, esą, "dėl savo tuometinės pasaulėžiūros ribotumo aš nepajėgiau teisingai suprasti tos kovos, kuriai vadovavo komunistai. Reikėjo daugel metų, kol... galutinai žlugo iliuzijos." Savo rašiny J. Deksnys plačiai dėsto apie savo keliones į Lietuvą 1945-46 m., pasitarimus su Vliko nariais, reiškia savo nuomonę apie visą eilę Lietuvos pogrindžio veikėjų.

Mirė archeologas P. Tarasenka

(E) Gegužės 17 d. Lietuvoje mirė archeologas Petras Tarasenka. Savo knygose Tarasenka rašė, kaip pažinti senovės lietuvių buitį ir kultūrą, remiantis piliakalnių iškasenomis. Jo išspausdintų darbų minėtini: Gimtoji senovė, Priešistorinė Lietuva, Lietuvos archeologijos medžiaga ir kt. Jis palaidotas Eigulių kapinėse prie Kauno.

Per menkai rūpinamasi žmonių poilsiu

(E) Lietuvos KP ck susirinkęs svarstė poilsio suorganizavimo reikalus ir priėmė nutarimą, iš kurio matyti, kad visa eilė partinių, komjaunimo ir kitų organizacijų nepatenkinamai rūpinasi darbo žmonių poilsiu. Esą, susidurta su rimtais trūkumais, organizuojant prekybą maisto produktais, vaisvandeniais, spauda ir knygomis. Įprastinės poilsio vietos užmiestyje būna perpildytos. Daugelis ekskursijų blogai organizuojamos, o masinėse šventėse, išvykose, poilsio vietose laisvalaikį praleisti trukdo girtavimo, viešosios tvarkos pažeidimo faktai. Partija pasiūlė įvairiose vietose šią vasarą surengti masines šventes—festivalius, pvz., ant Rambyno kalno sovietinio jaunimo dieną, Plateliuose—Žemaičių festivalį, Pivonijoje ties Ukmerge— Kolchozininkų dieną, o Vievio rajone—Draugystės šventę.

Liaudies teatrai—komunistinimo tarnyboje

(E) Vilniaus radijas birželio 15 d. pripažino, kad, komunistiniai auklėjant Lietuvos žmones, vis didesnį vaidmenį vaidina liaudies teatrai, dramos rateliai.

Lietuviai keramikai Prahoje

(E) Birželio 14 d. į Čekoslovakiją išvyko šeši Lietuvos dailininkai-keramikai. Prahoje atidarytoje tarptautinėje keramikos darbų parodoje dekoratyvines vazas, lėkštes, keramines skulptūras ir kitus darbus eksponavo ir lietuviai keramikai—Mikėnas ir kt.

Ir dailininkai turi partijai tarnauti

(E) Pagal Kauno dailininkų sk. pirm. J. Vaičio žodžius, Kauno dailininkai vis daugiau prisidėsią prie "komunistines visuomenės auklėjimo darbo." Esą, svarbu dailės darbų tematika, ir dziugu, anot Vaicio, kad parodose garbingą vietą radusios revoliucines, istorines, taikos, kolūkinio gyvenimo temos. Vaicys iškėlė kai kuriuos Kauno dailininkų pastaruosius darbus, pvz., ypatingai iskeltas Č. Kontrimo "Nemunas-Dniepras" kūrinių ciklas, Varasiaus "Kolūkio brigadininko Kagausko portretas", Kom. suvažiavimo delegato Kuzmino portretas. Dar atkreiptas dėmesys į paveikslus antireligine tematika, pvz., "Dievas su mumis". Šiais metais Vilniuje numatoma surengti respublikinę portretų parodą.

Liaudies meno paroda

(E) Birželio 10 d. Klaipėdoje atidaryta antroji Žemaitijos meno meistrų dirbinių paroda. Joje dalyvauja daugiau kaip 100 autorių iš penkiolikos Žemaitijos rajonų. Vilniaus radijo pranešimu, patrauklūs esą portjerai, staltiesės, lovatiesės, juostos, kilimai. Susilaukusios didelio dėmesio keramikos meistro kuršėniškio Jono Paplausko medžio drožybos, Palangos gydytojo A. Kvaso darbai ir klaipėdiečio Vyt. Majoro medžio bareljefai "Kovojanti Afrika" ir "Meškeriotojai". Parodoje apsilankė per 500 klaipėdiečių, be to, svečių iš Latvijos, Šiaulių ir užsienio kraštų jūrininkų.

Juodzevičienė neteko motinystės teisių...

(E) "Tiesa" (124 nr.) pranešė apie šių dienų Lietuvai būdingą teismo nuosprendį. Panevėžio teismas paskelbė nuosprendį, kuriuo adventistų sektai priklausiusiai Kazimierai Juodzevičienei atimtos motinystės teisės. Esą, ji nedirbusi naudingo visuomenei darbo ir žalojusi savo vaikus. 13 metų dukrelei Birutei ir 8 metų sūnui Vidmantui ji draudusi šeštadieniais lankyti mokyklą, juos vertusi, anot "Tiesos", dalyvauti "fanatiškose religinėse apeigose". Juodzevičienė buvusi apimta religinio fanatizmo, nepakankamai maitinusi savo vaikus (adventistams draudžiama maistui naudoti mėsą), vartojusi fizines bausmes. Teisme paaiškėjo, kad vaikai pradėjo blogai mokytis, kad Birutė paskutinį kartą kine buvusi prieš metus... Religinės sektos vadovui teksę mokėti duokles.

Tyrinės Vilniaus požemius

(E) Nors Vilniaus ekskursijų biuras yra rengęs ekskursijas, kurių dalyviai buvo supažindinami su Vilniaus Domininkonų bažnyčios ir kitais požemiais, tačiau dabar jų lankyti neleidžiama, nes jie esą nesutvarkyti. Požiejų aukštų rūsiuose po bažnyčia palaidoti žmonės—tai 16-19 amž. epidemijų ir karų aukos. Šie Vilniaus požemiai buvo Vilniaus studentų tyrinėti 1935 m., o dabar savo laiške "Tiesai" (122 nr.) du skaitytojai—mokslo darbuotojai siūlo organizuoti istorikų, medikų, inžinierių ekspediciją moksliniai ištirti ne tik Domininkonų bažnyčios, bet ir kitus Vilniaus požemius. Tie tyrinėjimai, esą, duotų naudos, renkant medžiagą apie Vilniaus architektūrą, statybą, istoriją, religiją. Girdi, medžiaga būtų naudinga ir Vilniuje steigiamam ateizmo muziejui.

PLB Kultūros Tarybos žodis

PLB Valdybos iniciatyva šiemet sudaryta PLB Kultūros Taryba. Jos tikslai nusakyti PLB Valdybos priimtame statute:

"1. Lietuvių kultūros bei kultūrinio veikimo perspektyvai ryškinti, planuoti ir lietuvių išeivijos švietimo, mokslo ir meno kėlimu rūpintis sudaroma Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba.

2. PLB Kultūros Taryba yra PLB Valdybos patariamasis organas.

3. Kultūros Taryba planuoja stambesnius lietuvių kultūros ir švietimo darbus, svarsto PLB Valdybos ar atskirų kraštų LB pateiktus svarstyti tos srities klausimus."

Kultūros Taryba labai vertina atskirų institucijų ir pavienių asmenų kultūrinio darbo iniciatyvą ir neateina tos iniciatyvos slopinti ar kam nors įsakinėti, bet pasilieka sau teisę pareikšti nuomonę vykdomų ar vykdytinų kultūrinių žygių atžvilgiu.

Šiuo tarpu Kultūros Taryba nori pasisakyti šiais klausimais:

1. Švietimas

Kadangi išeivijoje jaunuomenės auklėjimas ir švietimas lietuvybės išlaikymui turi pagrindinės reikšmės, todėl ypatingas dėmesys turi būti telkiamas į lituanistines mokyklas, studijų dienas, jaunimo spaudą, stovyklas ir t.t. Nors šioje srityje visuose kraštuose yra nemaža padaryta ir tebedaroma, tačiau Kultūros Taryba mano, kad lituanistinės mokyklos turėtų būti žymiai gausesnės. Todėl LB apylinkės ir patys tėvai turėtų daugiau rūpintis tų mokyklų steigimu bei išlaikymu tose vietose, kur jų dar nėra.

Kultūros Taryba mano, kad lituanistinių mokyklų darbo našumui pakelti būtų naudinga suvienodinti dėstomųjų dalykų programas ir vengti paralelizmo vadovėlių ruošime bei leidime. Nuolatinį ryšį su JAV LB Švietimo Taryba bei kitų kraštų bendruomenių švietimo organais palaikyti Kultūros Taryba paveda savo nariui Leonardui Dambriūnui.

2. Kalba

Lietuvių kalbos grynumui išeivijos sąlygomis išlaikyti būtina: a) sustiprinti lietuvių kalbos mokymą lituanistinėse mokyklose, rengti aukštesniąsias bei aukštąsias mokyklas einančiai jaunuomenei lietuvių kalbos kursus (paskaitas) tose aukštose mokyklose, kuriose ji dėstoma; b) stengtis, kad periodinė spauda kreiptų daugiau dėmesio į lietuvių kalbos grynumą, vengdama nereikalingų svetimybių; c) sustiprinti ir plačiau paskleisti "Gimtąją Kalbą"; d) laikytis vienos rašybos, nes tai svarbu ypač mokyklos darbui ir šiaip gyvenimo praktikai. Kultūros Taryba mano, kad būtų geriausia laikytis dar ir dabar Lietuvoje tebevartojamos jablonskinės rašybos, kuri niekad oficialiai ir nebuvo pakeista.

3. Menas

Kadangi literatūra, dailė, muzika ir kitos meno sritys iš esmės yra atskirų kūrėjų pastangų vaisius, todėl Kultūros Taryba negali kištis į pačią kūrybos sritį, bet, atsižvelgdama į didelę meno kūrybos reikšmę tautinei kulturai, Kultūros Taryba skatina visuomenę daugiau dosnumą premijoms, pageidautų, kad jos nebūtų skiriamos daugiausia vieno žanro literatūros, bet taip pat ir kitoms literatūros, meno bei mokslo sritims. Pritariama PLB Valdybos sumanymui steigti metinę PLB premiją pavieniams autoriams už meno ar mokslo veikalus. Kadangi okupuotoje Lietuvoje negalima laukti daugelio rašytojų raštų pilnų leidimų, todėl išeivijos lietuviškųjų leidyklų dėmesys ypačiai kreiptinas į tokių raštų leidimą. Šiuo metu ypačiai aktualu išleisti pilną Maironio raštų rinkinį. Kad mūsų visuomenė turėtų progos geriau pažinti mūsų dailininkų kūrybą, pageidaujama, kad būtų ruošiamos kilnojamos apžvalginės meno parodos. Tokios parodos būtų ypač naudingos kultūros kongresų bei didesnių suvažiavimų metu. Pageidaujama, kad šalia vokalinės muzikos būtų imtasi plačiau kultivuoti ir instrumentalinę muziką, skatinti pastangas tokiai muzikai įrašyti į plokšteles. Susirūpinti muzikinių kūrinių leidimu. Laukiama, kad Čikagos Lietuvių Operos Kolektyvo sumanymas pastatyti K. V. Banaičio operą "Jūratė ir Kastytis" būtų tikrai įgyvendintas. Neturint pastovaus lietuviško teatro, reikėtų siekti, kad bent esančios trupės būtų sustiprintos ir kad jos su spektakliais galėtų aplankyti kitas, teatro neturinčias, kolonijas. Ypatingas dėmesys skirtinas lietuviškam repertuarui.

4. Mokslas

Lituanistiniam darbui išeivijoj pagyvinti ir koordinuoti būtina: a) suaktyvinti Lituanistikos Instituto veiklą, leisti periodinį leidinį, kviesti mokslinius suvažiavimus ir b) skatinti ir remti lituanistinių mokslo veikalų leidimą.

5. Spauda

Kultūros Taryba, vertindama didelį lietuviškos spaudos vaidmenį, pageidautų, kad mūsų spaudoje būtų ugdoma didesnė savitarpio tolerancija, vengiama grupinio antagonizmo ir nekultūringos polemikos. Kadangi laikraščiai paprastai skaitytojų nekomplektuojami, todėl pageidaujama, kad vertingesni laikraščių straipsniai būtų vėliau išleidžiami atskirais rinkiniais.

6. Leidiniai

Kultūros Taryba pageidautų, kad būtų išleisti šie pagrindiniai lituanistiniai veikalai: platesnė lietuvių kalbos gramatika, Lietuvos istorija, išsami lietuvių literatūros istorija, lietuvių meno istorija, jaunimui pritaikytas vieno tomo enciklopedinio pobūdžio leidinys apie Lietuvą. Taip pat pageidaujama, kad būtų išleista svetimomis kalbomis Lietuvos istorija ir bendro pobūdžio informacinis leidinys apie Lietuvą bei jos kultūrą (istoriją, literatūrą, meną ir kt.).

7. Kultūrinių vertybių išlaikymas

Siekiant išlaikyti ateičiai mūsų išeivijoje sukurtas kultūrines vertybes, reikia skubiai rinkti ir telkti vienon vieton atrinktus svarbesnius kultūrinio gyvenimo dokumentus, periodikos komplektus, mūsų rašytojų bei šiaip žymesnių kultūrininkų bei veikėjų rankraščius ir korespondenciją, daryti svarbesnių nykstančių leidinių, dokumentų mikrofilmus, telkti visus išeivijoje pasirodžiusius leidinius, meno kūrinius bei šiaip svarbią išeivijos gyvenimui muziejinę medžiagą. Visai šiai medžiagai sutalpinti ir saugoti steigtini **Lietuvių Kultūros Namai**, kuriuose eventualiai galėtų rasti vietos ir dabar veikiantis Pasaulio Lietuvių Archyvas, J. Žilevičiaus vardo Muzikologijos Archyvas, Čiurlionio Galerija ir kiti panašūs rinkiniai.

Baigiamoji pastaba

Kultūros Taryba pabrėžia, kad kultūrinio darbo sritis yra tiek plati, jog ji nesiima iš karto sudaryti viską apimančio detalizuoto plano. Kultūros Taryba šiuo tarpu tenkinasi tik bendrais siūlymais atskiroms kultūrinio darbo sritims. Šie siūlymai apima tik dalį mūsų kultūrinių reikalų, todėl Kultūros Taryba stengsis ir ateityje kelti sumanymų bei siūlymų. Kultūros Taryba labai pageidautų, kad atskiros kultūrinės organizacijos ir paskiri asmenys duotų Kultūros Tarybai ir savo pageidavimų bei sumanymų.

Kultūros Tarybos adresas: 1311 W. Wyoming Ave., Philadelphia 40, Pa., U.S.A.

PLB Kultūros Taryba: Pirmininkas J. Puzinas, vicepirmininkas L. Dambriūnas, sekretorius A. Vaškelis, nariai: V. Maciūnas, K. Ostrauskas, A. Salys, V. Trumpa.

DOVANA UŽ GERĄ DARBĄ

Sunkvežimių savininkų draugija paskyrė savo metinę dovaną šoferiui Clarence A. Kelley už atsargų važiavimą ir už išgelbėjimą vieno skęstančio jaunuolio, kurį jis pastebėjo skęstantį važiuodamas sunkvežimiu. C. A. Kelley, išgelbėjęs jaunuolį iš vandens, nelaukė padėkos ir nuvažiavo sau. Tiktai vėliau, pagal liudininkų pasakojimą buvo išaiškinta, kad C. A. Kelley atliko gerą darbą ir patylomis nuvažiavo sau.

Kas reikalaus Chruščiovą išduoti

Keleivio skaitytojas J. Jakimavičius iš Filadelfijos atsiuntė mums "Philadelphia Daily News" birželio 20 d. numerio iškarpų, kurios liečia Sovietų S-gos reikalavimą išduoti Antaną Impulevičių.

Vienoje jų yra išspausdintas vedamasis straipsnis, pavadintas "Kodėl nereikalauti masinio žudiko Chruščiovo."

Jame rašoma, kad, nėra abejonės, Rusijai Impulevičius nebus išduotas, ir toliau sakoma:

"Kodėl JAV ir Jungtinės Tautos, ar abejos neturėtų pareikalauti, kad būtų išduotas ir teisiamas kaip masinis žudikas pats Sovietų premjeras Nikita Chruščiovas?"

"Filadelfietis Rusijos kaltinamas nužudęs "keletą tūkstančių" Sovietų piliečių ir karių antrojo pasaulinio karo metu.

"Nėra abejonės, kad Chruščiovo aukos skaičiuojamos milionais. Tarp jų yra daug amerikiečių.

"Chruščiovas tarnavo Stalinui kaip Ukrainos ir Pabaltijo valstybių skerdikas.

"Chruščiovas buvo Rusijos valdančiojo aparato, Komunistų sekretariato narys, kada Raudonieji pradėjo pulti Pietų Korėją 1950 m. birželio mėn. Apie 64,000 amerikiečių žuvo tame kare, o bendri amerikiečių nuostoliai buvo 157,530.

"Chruščiovas dabar yra tarptautinio komunistų partijos sąmokslo galva. Kaip tik dabar Amerikos kariai miršta Pietų Vietname ir kitose pietryčių Azijos dalyse, priešindamies raudoniesiems užpuolikams, Chruščiovo vadovaujamiems.

"Kaip tik dabar, taip pat pagal Chruščiovo įsakymus, Rytų Vokietijos satelitinė kariuomenė šaudo vyrus ir moteris, kurie mėgina ištrūkti į laisvę vakarų Berlyne, kuris yra JAV globoje.

"Mes nesam visai tikri, kuris yra geriausias būdas reikalauti Chruščiovo išdavimo ir teismo už masinius žudymus. Yra įvairių galimybių ir visos vertos išmėginti.

"Pačios JAV galėtų reikalauti Chruščiovo išdavimo tuo pagrindu, kad jis yra kaltinamas už amerikiečių nužudymą. Izraelis teisė Adolfą Eichmaną už 6 milionų žydų nužudymą, ir jokia valstybė negincijo Izraeliui tos teisės.

Karo teismai Vakarų Vokietijoj, nors jie patraukia mažai dėmesio, teisia Frankfurte Otto Hunsche, vieną iš Eichmano artimųjų padėjėjų. Jis kaltinamas prisidėjęs pasiųsti mirti 1,200 Vengrijos ir 1,200 Lenkijos žydų.

"Chruščiovas galėtų būti taip pat teisiamas kaip antrojo pasaulinio karo masinių žudymų dalininkas. O taip pat kaip Vengrijos laisvės kovotojų žudikas.

"Arba Chruščiovas galėtų būti teisiamas Jungtinių Tautų tarptautiniame teisme Hagoje, Olandijoje. Jis tikriausiai yra kaltas dėl genocido—rasinių ir kultūrinių grupių žudymo.

"Mes esame suinteresuoti, kad teisingumo girnos suktųsi, pradėdamos malti Chruščiovą ne propagandai, bet iš tikrųjų.

"Kai kurie jo sėbrai iš Kremliaus turėtų būti teisiami kartu su juo. Ir kai kurie jo draugai žudikai iš raudonosios Kinijos, kurie veikia su raudonąja Rusija drauge, nors ir kažin kokie būtų jų komunistinės ideologijos skirtumai.

Kas žengs pirmąjį žingsnį: Washingtonas ar Jungtinės Tautos?"

Tokiu klausimu baigiamas straipsnis. Šiandien nei viena, nei antra tokio žingsnio nedarys, bet netenka abejoti, kad ateis diena, kada toks sprendimas bus padarytas, ir ne taip svarbu, JAV ar JT bus pirmosios.

RUSIJOS "ROJUJE" IR AMERIKOS "PEKLOJE"

Rusijos "rojuje" jau keliasdešimt metų žmonės gyvena pusbadžiu (tik Nikita su kitais "ponais" diržu pilvo nevaržo), ir nematyti jokių prošvaisčių, kad ten maitinimo reikalai galėtų pagerėti. Jie vis dar blogėja. Šiandien jau ir pats Chruščiovas nekalba apie Amerikos pralenkimą maisto gamyba. Šiandien ir iš Lietuvos ateinančios žinios sako, kad maisto vis sunkiau gauti, vis didesnės eilės stovi prie krautuvių.

Sovietijos vergų karalius Nikita su didele įvairių varovų ruja verčia kolchozininkus vis daugiau dirbti, kaltina Amerika, kad ji yra kalta dėl maisto trūkumo Sovietijoj.

O kaip tas reikalas yra Jungtinėse Amerikos Valstybėse? Apie tai išsamiai rašė Farmerio vaikas praeitame Keleivio numeryje. Jis nurodė, kad čia vis daugiau rūpesčio turima dėl javų, pieno ir kitų maisto produktų pertekliaus.

Tik vienas pavyzdys. 1957 metais valdžios sandėliuose kviečių buvo 836.7 milionų bušelių, o šiais metais jau 1187 milionai. Tų perteklių sandėliavimas, primokėjimai ūkininkams valdžiai šiais metais atsieis virš 7 bilionų dolerių.

Taigi tarp rusiškojo "rojaus" ir amerikoniškos "peklos" toks skirtumas, kad "rojuje" žmonės badauja, o "pekloje" nėra kur javų, sviesto ir kt. žemės ūkio produktų dėti. Kas gali abejoti, kad jei būtų pasirinkimas, kur norima gyventi, tai visi "rojaus" gyventojai (išskyrus ponus) subėgtų į "peklą." Bet Nikita savo "rojų" taip saugo, kad iš jo niekas negalėtų išsprukti.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Maiki, šlektos naujienos...

— O kas atsitiko?

— Augščiausias Amerikos sūdas uždraudė žmonėms melstis. Tai pasakyk, kaip dabar bus?

— Ne, tėve, melstis neuždraudė. Tėvas galėsi ražančių kalbėti ir toliau, jeigu norėsi.

— Bet gazietos rašo, kad uždraudė.

— Uždraudė tiktai kišti religiją į viešas mokyklas, kurios išlaikomos valdžios lėšomis. Ir gerai padarė, kad uždraudė.

— Kodėl gerai?

— Todėl, kad mokykla turi tarnauti mokslui, o ne religijai. Religijai yra bažnyčia, kur mokslui nėra vietos.

— Na, jau čia ir nušnekėjai!

— Tėvas turėtum žinoti, kad ir šios šalies konstitucija draudžia kišti religiją į valstybines mokyklas. Tą labai aiškiai pasako pirmutinis jos amendmentas, arba pataisymas. Jis atskiria valstybę nuo bažnyčios ir draudžia valdžiai steigti bet kokią religiją. Bet politikieriai to nepaiso. New Yorke jie sufabrikavo "visiems bendrą maldą" ir nutarė, kad ji būtų kasdien kalbama visose mokyklose.

— Nu, tai labai gerai, Maiki.

— Ne, tėve, negerai.

— O kas čia blogo?

— Bloga yra tai, kad, brukdami į mokyklas religiją, politikieriai laužo konstituciją. Jie griauna tą sieną, kuri atskiria mokyklą nuo bažnyčios. Dėl to Vyriausiasis Teismas ir uždraudė kalbėti maldą New Yorko mokyklose.

— Sakai, tik New Yorke uždraudė? O kaip bus Bostone, Čikagoj ir kitur?

— Tas dar neaišku, tėve. Airiai katalikai Bostone studijuoja Vyriausiojo Teismo Washingtone sprendimą, jame ieškodami skylės, pro kurią jie galėtų su savo Biblija praslysti ir toliau ją mokyklose vaikams skaityti. Ar jiems tas pavyks, dar nežinia.

— Aš, Maiki, nesuprantu, kaip teismo sprendime gali būti tokia skylė, pro kurią būtų galima su Biblija praslysti.

— Politikieriams rodosi, kad tokią skylę jie jau užčiuopia, tėve. Matai, uždrausdamas kalbėti mokyklose maldą, Teismas Biblijos nesuminėjo, todėl politikieriai nori išaiškinti, kad Biblija nėra uždrausta, ir Massachusetts švietimo komisionierius Kierknan jau pasakė, kad čia, šioj valstijoj, ištraukos iš Biblijos bus mokyklose skaitomos ir toliau.

— Bet visgi malda yra uždrausta, Maiki, ar ne?

— Taip, tėve. Bet malda New Yorko valstijos mokykloms buvo pačių valdininkų parašyta, todėl teismas išaiškino, kad tai reiškia oficialios religijos steigimą, ką šalies konstitucija draudžia. Biblija gi nėra valdžios žmonių parašyta, todėl konstitucija jos neliečia, ir ją galima mokyklose skaityti. Taip aiškina Massachusetts politikieriai. Ir atrodo, kad čia Biblija bus mokiniams brukama, jeigu kas neužprotestuos.

— O kas gali prieš tai protestuoti, Maiki?

— New Yorke, tėve, tokią mokyklų praktiką apskundė teismui mokinių tėvai iš Long Islando. Bet augščiausias New Yorko valstijos teismas, The Court of Appels, jų skundą atmetė. Tada jie padavė skundą į Supreme Courtą, vyriausią šios šalies teismą Washingtone. Ir tas pripažino, kad jų skundas gerai pagrįstas, ir maldą New Yorko mokyklose uždraudė. Gali taip atsitikti ir Massachusetts valstijoje, ir Illinojuje, ir kitur, tėve. Jaunimą mokyklose reikia šviesti, o ne Biblijos pasakomis maitinti.

— Bet Biblija yra Dievo žodis, Maiki.

— Ne, tėve, ji nėra Dievo žodis. Dievas nekalba ir nerašo. Biblija susideda iš dviejų dalių. Pirmoji dalis yra senovės žydų pasakos, o antroji dalis tai jau pirmųjų krikščionių pasakos. Bet visos pasakos yra žmonių sugalvotos, o tie žmonės buvo bemoksliai ir klaidingi: jie dar nežinojo, kad žemė sukasi aplink saulę. Tai kaipgi tokių nežinėlių pasakas laikyti Dievo žodžiu?

— Maiki, tu čia išvedei mane į laukus. Kiba tu eik nuo mano galvos, o aš pamislysiu vienas pats.

Internacionalas vertas pagarbos

Gegužės Pirmosios proga Keleivy išspausdintas K. Binkio išverstas Internacionalas kai kuriuos nesusitupėjusius sujaudino, kaip buliaus raudona spalva. Tas paskatino atsiliepti ir istoriką J. Jakštą, kurio niekas nedrįs priskiuoti ne tik į komunistų, bet ir į socialistų eiles. O štai ką tas rimtas istorikas rašo Darbininko Nr. 44 ir 45.

Jis priminė, kad Internacionalo giesmę parašė paryžietis **Eugenijus Pottier** (gimė 1818 m., mirė 1887 m.), revoliucionierius, dalyvavęs 1848 m. revoliucijoj ir 1860 m. suomaisty, iškilęs žymiuoju dainiumi naujoviško socialistinio sąjūdžio ir ypač tada besikuriančio pirmo internacionalo, sąjūdžio, kuris "lygintinas net su tokiais sąjūdžiais, kaip krikščionybe ar barbarų užplūdimu pirmaisiais mūsų eros amžiais. Tikėtasi didžiausios pasaulinės revoliucijos, kuri nušluosianti valstybes ir ant jų griuvėsių sukursianti laisvą tarptautinę socialistinę bendruomenę. Šios ideologijos poveiky E. Pottier ir parašė Internacionalą.

"Be to, autoriui kovingą internacionalo turinį lėmė ir giesioginė aplinka, kurioj jis kūrė, būtent, Paryžiaus komuna 1871", kurios taryboj buvo ir Pottier.

J. Jakštas šitaip vertina internacionalą.

"Tat, nei Internacionalo melodija, nei jo turinys neduoda pagrindo jo koneveikti. Nedera jam sviesti tas paniekos žodis dar ir todėl, kad jis yra himnas tos didelės politinės srovės, kuri turi socializmo vardą. Čia nėra reikalo aiškinti, kokį vaidmenį suvaidino ir dar dabar sebevaidina socializmas visame Vakarų pasauly. Pripažistant jam deramą vietą visuomenėje, reikia pagarbiai žiūrėti į jo simbolius, šventes ir, žinoma, į himną. Laisvuose kraštuose nedraudžiama socialistams švęsti Gegužės pirmoji, taip pat nedraudžiama jiems giedoti ir spausdinti savas himnas. Tat "Keleivis", būdamas lietuvių socialdemokratų organas, buvo visai teisus įdėjęs internacionalą Gegužės pirmosios proga.

"Tenka tik nustebti, kad "Draugas" įdėjo Leono laišką be jokių pastabų. Atrodo, Draugo redaktoriaus nepaliete baisiai nevalyvas laisko autoriaus žodis. Juk redaktoriams, kad ir neistorikams, turėtų būti žinoma, kad Internacionalas priklauso tų giesmių grupei, kurios padarė istoriją. Jis gretintinas su tokiais kūriniais, kaip Marseillaise, Stille Nacht, Heilige Nacht, The Star-Spangled Banner ir kitais panasiais. Visos šios giesmės (turi būti: giesmės, Kel. red.) kilusios is tam tikro istorinio momento ir ilgainiui tapusios antlaikinemis vertybėmis. Jose įamžintas istorinis tarpsnis, kurį autorius pergyveno ir kurio įkvėptas kūrė. Pottier Internacionale atsispindi tos nepaprastai audringos Paryžiaus komunos dienos, kurių poveiky autoriui vaidenosi internacionalinės socialistinės bendruomenės vizijos. Šios vizijos pagautas jis kūrė, kartodamas "Ir rytoj internacionalas bus žmonijos gimine." Nors tas dainiaus svajotas "rytoj" (demain) paliko utopija, bet iš jo kilęs kūrinys vis dėlto yra istorinė didybė, verta pagarbos ir dėmesio."

"Darbininkas", išspausdinęs J. Jakšto straipsnį, pridejo Nr. 46 ir šavo pranciškoniškų aiškinimų, kurių čia nėra reikalo minėti.

ĮDOMIOS KNYGOS ROMANAI

Aloyzas Baronas: LIEPTAI IR BEDUGNĖS, prenijuotas romanas, 279 psl., kaina $3,00.

Aloyzas Baronas: VIENI I MEDŽIAI, 117 psl. kaina $ 1,50.

Juozas Švaistas: JO SUADETINĖ, premiju o t a s omanas iš Vinco Kudirkos gyvenimo, 394 pusl. kaina $4.00.

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanas apie motinos meilę, jos tikslą ir rūpestį išaukleti savo vaikus pilnais žmonėmis ir tikrais lietuviais, 397 psl., kaina $4.00.

Jurgis Gliauda, ŠIKŠNOSPARNIŲ SOSTAS, premijuotas romanas iš politinių emigrantų gyvenimo, 268 psl., kaina $2.50.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ, 462 pusl., kaina $4.50.

Pranas Naujokaitis: U-PELIAI NEGRĮŽTA Į KALNUS, 509 pusl., kaina $5.00.

Vincas Ramonas: MIGLOTAS RYTAS, 166pusl., kaina $2.00.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracij o j 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NAUJA LENTYNA

"Knygų Lentynos" šių metų Nr. 1 (leidžia mecenatas Vytautas Saulius) išėjo padidintas iki 32 psl., buvo 24. Padidintas taip pat ir formatas. Naują viršelį nupiešė grafikas Algirdas Kurauskas. Pažymėtina, kad dalis laisvojo pasaulio liet. spaustuvių atsiliepė į bibliografų prašymą, taigi šiame numeryje randame suregistruotas 47 knygas ir brošiūras, išleistas š. m. sausio-kovo mėnesių laikotarpyje. Pr. mėnesiais per ta pat laiką pasirodė mažiau, taktai 23. Viršelio 3-me psl. yra 9 nauji exlibriai iš exlibrisų parodos.

Red. adresas: 1132 N. Walnut St., Danville, Ill.

'VERGIJA AR LAISVĖ?"

(E) Šveicarijoje veikianti organizacija "Vereinigung pro Libertate" (jos būstinė Berne) nuo birželio 23 d. iki ugsėjo 2 d. Altdorfe (Šveicarijoje) rengia dokumentacinio pobūdžio parodą, pavadintą "Vergija-ar laisvė?" Pirmoje parodos dalyje paliesti ir Pabaltijo kraštai — ji pavadinta "Taip prasidėjo Pabalty". Paroda surengta Altdorfe ryšium su ten šią vasarą vykstančiu W. Tell festivaliu.

Arkliai geriau miega stovėdami, negu gulėdami. Jie gali nesigulti ištisus mėnesius.

ORU PLAUKIANTIS LAIVAS

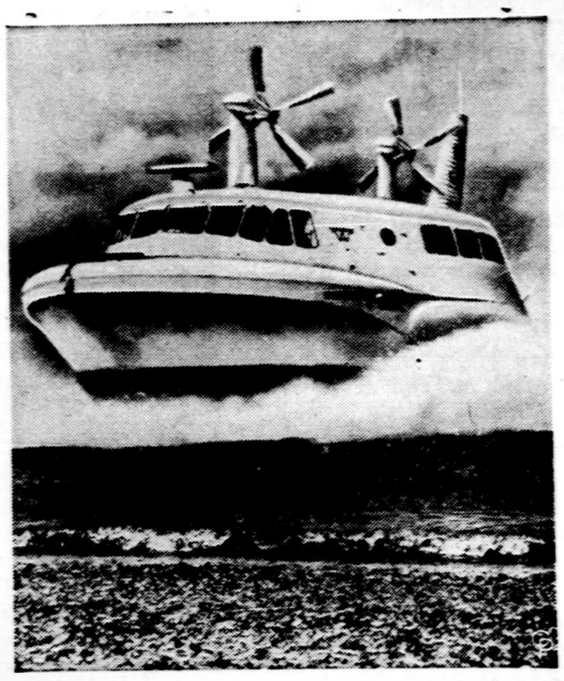

Šitas keistas laivas plaukia virš vandens arba ir virš žemės viena pėda nuo vandens ar žemės paviršiaus. Jis laikosi ant suspausto oro, turi keturius motorus ir veža 75 keleivius. Gali plaukti (ar lėkti) apie 70 mylių per valandą, bet kol kas gali būti naudojamas tik, kai jūra yra rami. Išrastas Anglijoj, vadinamas angliškai 'Hovercraft.'

Religinė laisvė ir asmuo

Vienas iš tipiškiausių ir svarbiausių Amerikos visuomenės įnašų yra religinės laisvės idealas: individo laisvė garbinti Dievą, kaip jis išmano, be trukdymo, prievartos ir bausmės. Ši laisvė buvo įgalinta, priėmus bažnyčios ir valstybės perskyrimo principą, kuris yra tvirtai įsišaknijęs Amerikos įstatymuose nuo Amerikos tautos pradžios.

Pagal JAV-ių Aukščiausiojo Teismo teisėjo Hugo Black žodžius, bažnyčios ir valstybės atskyrimas reiškia, "kad nei valstybė, nei federalinė valdžia negali pastatyti bažnyčios, nei pravesti įstatymo, padedančio bet kuriai religijai ar visoms religijoms, ar eiti už vieną kurią nors religiją, nei priversti ar daryti įtaką, kad asmuo eitų į bažnyčią ar nusisuktų nuo jos prieš savo valią, ar jį priversti tikėti ar netikėti į betkurią religiją."

Šis konstitucinis mokslas neturėtų būti aiškinamas taip, kad reikštų, jog Amerika yra priešinga ar abejinga religijai. Visai priešingai, religinės institucijos vaidina svarbų vaidmenį nustatant Amerikos siekius ir yra plačiai gerbiamos.

Yra apskaičiuota, kad JAV-se yra mažiausiai 256 religinių sektų. Kiekviena jų yra laisva garbinti be jokio įsikišimo ir didinti savo gretas, vartojant įtikinimo ir švietimo priemones.

Jei bet kuri iš šių religinių sektų galėtų naudotis valstybės galia savo tikslui siekti, įvyktų civilinė netvarka. Tokia padėtis buvo Europoje per daugelį šimtmečių, prieš atsirandant JAV-ėms. Tai buvo laikai, atžymėti daugybe religinių karų. Stebėdami šias kruvinas ir tragiškas kovas už religinius principus, mūsų krašto kūrėjai tikėjosi jų išvengti Naujame Pasaulyje, užtikrindami, kad nė vieno asmens civilinė padėtis nebūtų pažeista dėl jo religinių įsitikinimų.

Kaip piliečiai, visi amerikiečiai yra lygūs prieš įstatymus. Todėl katalikai, protestantai, žydai ir kiti, įskaitant skeptikus ir netikinčiuosius, gali gyventi drauge taikingai ir dirbti kartu kūrybingai, remdamiesi savo bendros pilietybės pagrindu. Čia bažnyčia ir valstybė juda paskirose sferose ir viena kitai nevyrauja.

Šis Amerikos pavyzdys, išmėgintas jau beveik per 200 metų, parodė, kad religinė laisvė yra saugiausia, kai bažnyčia ir valstybė yra atskirtos, ir kad pati tauta tada yra daugiau darni ir pastovi. Tokiu būdu dabar yra galima Amerikoje turėti kataliką prezidentą be skriaudos protestantų daugumai ar žydams ar kitų religijų žmonėms, ar tiems, kurie nepriklauso jokiai religijai.

American Council

MILIONAI BĖGA Į VAKARUS

(E) Birželio 17 d. Fed. Vokietijoje ir kitur, prisiminus 1953 m. birželio 17 d. berlyniečių sukilimą, paskelbta duomenys apie vokiečius, pasirinkusius Vakarus, nepanorėjusius likti komunistinio režimo Ulbrichto valdomoje Rytų Vokietijoje. Nuo 1945 m. iš viso iš Rytų Vokietijos į Fed. Vokietiją pasitraukė, persikėlė 3,7 milionai vokiečių. Būdinga, kad iš "komunistinio rajaus" pasitraukė ne tik įvairių profesijų gyventojai, bet ir milionai darbininkų, amatininkų.

Pabėgėlių skaičius pagal profesijas atrodo taip; nuo 1954 m. į Vakarus pasitraukė 3,371 gydytojas, 1,329 dantų gydytojai, 291 veterinoriai, 132 teisėjai, prokurorai, 679 advokatai, 752 aukš. mokyklų mokytojai, 17.082 inžinieriai ir technikai, 16, 742 mokytojai ir 960 vaistininkų.

Kai 1961 m. atsirado "kinų siena" Berlyne, pasitraukusių skaičius žymiai sumažėjo. Tačiau per tris pirmuosius 1962 m. mėnesius pasitraukusių į Vakarus suregistruota 5,649.

Rytų Vokietijoje veikiančioje valst. saugumo įstaigoje (slaptoji policija) iš viso dirba apie 14,000 karininkų, puskarininkių ir tarnautojų. Priskaičiuojama apie 150, 000 visokio plaukošnipų. Ligi 1960 m. iš Vak. Berlyno ar Fed. Vokietijos komunistai į rytus pasigrobė apie 220 žmonių.

EISENHOWERIO ČIGONIŠKA ELGSENA

Buvęs prezidentas yra didelis priešas Kennedžio vyriausybės sveikatos projekto apdrausti ligoje nors pensininkus iš socialinio draudimo lėšų. Ir jis ta projektą vadina "socializuota medicine," bet jis pats nuo pat jaunystės naudojasi tokia medicina ir naudosis iki mirties, nes pagal įstatymą buvę prezidentai gydomi iki mirties iš valstybės lėšų.

Šiomis dienomis tai priminė ir sen. Morse. Eisenhoveris gydėsi Walter Reed ligoninėj, kurios gydytojai buvo valdininkai, ir gydymo išlaidas apmokėjo valdžia. Ta tvarka ir gydytojai "valdininkai" Eisenhoveriui buvo ir yra geri, bet kai ir kitiems siūloma tokia gydymo tvarka, tai jau Eisenhoweriui nepatinka, ir jis agituoja prieš tokį pensininkų gydymą.

ANGLIJA

Lietuvių sodyba

Lietuvių Sąjunga turi netoli Londono Lietuvių Sodybą.

Anglijos pramonėje dirbantiems ir miestuose gyvenantiems lietuviams ši sodyba yra ideali poilsio vieta. Gyvenamasis namas gali sutalpinti 50 žmonių. Aplink apie 25 hektarai žemės, su dideliu prūdu, plaukiojimo baseinu, upeliu, mišku ir sodu.

Jaunimas, kurio į šių metų sąskrydį ypatingai daug suvažiavo, grojant Venckaus šokių kapelai, gražiai pašoko ir pasilinksmino.

Darbiečių sąskrydis

Turbūt pasimokę iš lietuvių, šiais metais britų darbiečiai taip pat suruošė sąskrydį—festivalį. Mintį tokiam suvažiavimui iškėlė prieš dvejus metus buvęs Darbo partijos gen. sekretorius Morgan Phillips. Tai buvo pirmas ir labai sėkmingas bandymas.

Birželio 16-17 d.d. tūkstančiai partiečių suvažiavo į Londoną. Battersea Park buvo centrinė pramogų vieta, bet kiti kultūriniai parengimai, koncertai bei parodos buvo suruoštos kitur.

Sąskrydis ne tik parodė Londonui darbiečių galybę, bet ir patiems partijos nariams sukėlė tvirtesnes viltis į laimėjimą ateinančiuose parlamento rinkimuose. Pastaruoju laiku paskelbtieji rezultatai iš papildomų rinkimų Skotijoje rodo, kad kraštui jau nusibodo konservatorių valdžia. Partijos vadas H. Gaistkell, kalbėdamas sąskrydyje, neabejojo darbiečių laimėjimu.

MIAMI, FLA.

Labai karšta

Čia pragariški karščiai, virš 90 laipsnių, vandenyno vanduo kaip šilta sriuba.. Visą mėnesį ore 98 procentai drėgmės. Prakaitas varvėte varva.

Krūtinė pasiilgo gryno, sauso oro, norėtųsi pakvėpuoti plačiai ir sveikai. Jeigu kada nors ieškojome saulės ir džiaugėmės pagavę jos spindulį, tai čia gyvendami, nebežinome, kur nuo jos slėptis. Tai tau ir Miami!

J. N.

MOTERŲ SKYRIUS

MOTIEJUS VALANČIUS

Žemaičių vestuvės

(Tęsinys)

žemaičių vestuvės 82T

Ryto meto marti, atidariusi savo kraitį, davė dovanų: uošvei stomenį, marškinius ir sijoną, uošviui, piršliui ir smuikininkui po stomenį, o jaunojo braliams po rankšluostį.

Visi svečiai išpažino piršlį už melagį, nes nematė to viso Kazimiero namuose, ką piršlys buvo sakęs, todėl į krūvą susitarė jį teisti už melagystes. Netrūko tokių, kurie jį gynė, bet daugiau atsirado jį kaltinančių. Galop visi palaikė pakartinu. Raukėsi vargšas piršlelis, skundėsi mergelėms ir sakė: "Paliksit jūs be vyrų, nes piršlius karstant, kas bedrįs jus jaunikaičiams piršti?" Tos dėl metimo užmetė už jį žodį, bet teisėjai to neklausė. Matydamas tai piršlys pajuodavo, girdi, iš baimės (susitepė piešomis) ir vaipydamosi lindo prie kiekvieno sudiev sakyti. Bet kurį tiktai palietė, tą supaišė, nes buvo rankomis trikojį glostęs, todėl visi nuo jo tolinos. O jis tarė: "Visuomet taip nutinka, nuo nelaimingo žmogaus bėga šalyn ir bičiuliai."

Beregint vaikiukai atvilko ekėčias, paguldė ant tų vargšą piršlį ir traukė po naujai padirbtomis kartuvėmis.

Tuojau išėjęs iš krūvos, vienas senas pilvočius užsidėjo ant savo ilgos nosies akinius, perskleidė plačius lakštus popieros ir šiuos skaitė žodžius:

Ištarmė, arba dekretas

Dekretas garsingos pabaigos gyvenimo nepaprasto melagio piršlio Vaištartos, išduotas Didžio Karaliaus Žigmanto Trečiojo vardu.

Metuose šiuose, tuose, anuose, kada katės šunis piovė, zuikis būbną mušė, lokys ragą pūtė, kada gelžinsnapiai per mūsų žemę lėkė, šunes giedojo, gaidžiai lojo, arkliai dantimis brazdino, stirna su pelėda šokinėjo, žuvys lakiojo, driežas į gegutę veizėjo, bobos veršius kirpo, mergaitės tekėti nenorėjo, vaikiukai jų nebemylėjo, kada riestainiais snigo, vaikai per kiauras naktis nemigo, tuokart vilkas, tą trenksmą išgirdęs, dideliai persigando, nebeveizėjo, kur veršiai, kur banda, o iš tos baimės staiga pašoko bėgti, bebėgdamas šoko per kelmą ir išspyrė vaikiuką. Šį žmonės praminė briedaičiu, nes buvo toks smarkus kaip ežys, toks sugebąs suktis, kaip girnų apatinis akmuo. Tas derlingas ir guvus vaikiukas capt nutvėrė vilkui trumpai už uodegos ir nepaleido. Vilkas bėgo per Kempebalių sodžių, nutrūko uodega, o vaikiukas bents pavirto. Išaugo paskui į veltėdį, baisų melagį ir tarsi vagį, nes apgavo ir pavogė gyvą, gražią Petronėlę. Bet kaip apgavo ir pavogė? Štai šitaip: pasišovęs, girdi, į piršlius, atvyko į Erdiškių sodžių ir pasakė Pacelių Kazį esant Kempebalių sodžiaus ponaičiu, gyvenantį didžiame mūro dvare, kurio stogas esąs klotas lašinių paltimis, langai deimanto, takai sūriais išgrįsti, lieptai ir tiltai marmuro, nuo daugybės dešrų ekėčios lūžtant, šulinys medaus ir pieno prigožtas, daržinės javų pripiltos, svirnai šiaudų prikimšti, alaus ežerai, degtinės kudros pilnos ir sviesto devyni tarpai prižardyti, arklių, bandos, avių ir kiaulių daugybė. To viso pameilusi, Petronėlė pažadėjo tekėti ir ištekėjo už Kazimiero, o mes visi, ča atvykę, randame paprasto žmogaus gyvenimą, iš medžio padirbtą, šiaudais klotą, tūlus langus lentelėmis užtaisytus. Štai tau penkios. Pamatę esą apgauti, ryžomės tokį piršlį melagį apkaltinti.

Žigmantas III karalius per versolą išleista 1604 metais įsakė tokius melagius, apgaudinėtojus ar palaipinus į žardą su šunimis užpiūdyti, ar už karklyno pastačius su grybų kotais užmušti, ar palaipinus ant stogo kopėčias atimti, ar pastačius ant liepto pastumti į upę be ramsčio, ar, tiesiog sakant, pakarti ir priartinti prie dangaus.

Mes tada gale savo rankomis pasirašiusieji, pildydami tuos garsingus įstatymus, nusprendėme didį melagį Vaištarą pakarti.

Pakorę nemažą pelną gausime, nes iš karuoklio makaulės bus žibintas, iš akių špunkos, iš nosies šnipkas, iš dantų priekalai, iš liežuvio pakala, iš gerklės tūba, iš štemplės virvė, iš pilvo būbnas, iš grobų vėdarai, dešros ir stygos, iš šonkaulių ekėčios, iš plaučių dumplės, iš rietkaulių kočėlai, iš stabukaulių patrūbočiai, iš rankų grėbliai, iš letenų kultuvės ir iš nagų sagos.

Bet kam čia ilgai tauzyti ir skaityti: imkit, vaikiukai, ir tempkit. Po ta ištarme savo rankas padėjo Juozapas Margis, Kazimieras Dargis, Pilypas Pilvočius, Jonas Kupročius ir kiti.

Vaikiukams į piršlį capt capt sukibus, marti šmurkšt atskubėjusi užmetė ant piršlio kaklo rankšluostį ir tokiu būdu pasirodė dovanojantį piršliui visas melagystes. Teisėjai todėl paleido piršlį, bet, idant ištarmė nepaliktų neišpildyta, pakorė baidyklę, it žmogus apdarytą. Linksmas piršlys šokinėjo ant vienos kojos smuikininkui pagaliau bečirškinant.

CORINNE CALVET KALBA APIE MEILĘ

Prancūzė aktorė Corinne Calvet, 37 metų gražuolė, laive turėjo pasikalbėjimą su spaudos atstovais apie meilss reikalus. Ji sako, kad jai mesti kaltinimai dėl paviliojimo svetimo vyro (Donald Kern) yra tik gandai, nes ji rengiasi taikintis su savo buvusiu vyru Jeff Stone. . . Kai aktorė šitą naujieną skelbė, jos jaukintinis Donald Kern plaukė su ja tame pačiame laive ir gretimoj kabinoj į Europą. . . Taigi, galima manyti, ką tik kas nori, bet kam tas taip jau labai rūpi.

Maironis

VASAROS NAKTIS

Naktis graži, rami, vaizdi;
Toli juokavimus girdi
Ir dainas ilgesy pradėtas!
Malonu vienkart ir graudu;
Į tolį eitum vienu — du!
Naktis graži, dangus žvaigždėtas.

Mėnulis šviečia. Pradalgių
Pakvipo šienas. Už rugių
Griežlė begriežia kanapėta.
Ant kalno snaudžia pušynai;
Kapuos sapnuoja milžinai!
Naktis graži, rami, žvaigždėta.

Mėnulis šviečia. Nuo arklių
Juodi šešėliai iš šalių
Į kraštą lydi užžavėtą,
Tenai, tenai, kur pušynai,
Kur ilsis bočiai milžinai!
Naktis graži, rami, žvaigždėta.

Iš Tolimųjų Hawajų

A. JENKINS

Baigia nykti mūsų kolonija

Prieš porą metų suskaičiavome apie puskapį lietuvių Havajuose ir pasižadėjom sukurti lietuvių koloniją. Deja, nepavyko to atsiekti, nes šiandien iš puskapio beliko pustuzinis — vieni išsiskyrė iš gyvųjų tarpo, kiti išvyko atgal į didįjį kontinentą pas saviškius, kur dažniau gali susitikti ir smagiau laiką praleisti tarp savųjų.

Bronė Jameikienė išvyko

Kai išvyko Alksninių jauna porikė su mažais vaikučiais, pajutom nemenką nuostolį; kai nežinomai atvyko ir pranyko naujakurys architektas Petrauskas, nesmagiai jautėmės; kai atvyko iš Floridos Jonas Sečkus pastoviai įsikurti ir, porą savaičių pasirgęs ,mirė, pajutom didelį nuostolį. Bet kai šiomis dienomis išvyko Bronė Jameikienė į Chicagą, tai jau pajutom, lyg mūsų visų namas sugriuvo, pasidarė milžiniška spraga ir neapsakoma tuštuma.

Bronė čia atvyko prieš trejus metus, stojo dirbti Havajų universitete meno istorijos skyriuje, kur dėstė meno istoriją ir kartu gilinosi į rytų pasaulio meną. Šį birželio mėnesį ji išlaikė egzaminus ir gavo meno daktarės laipsnį (magistrės laipsnį jau turėjo gavusi Chicagos meno institute).

Mūsų Broniutės niekas nevertė Havajų apleisti, jai vietos universitete yra užtikrintas darbas, bet atlyginimas, kaip ir visiems fakulteto nariams, nėra didelis, vos pragyvenimas brangus, vos tik pakanka sudurti galą su galu.

Atsidarė didieji vartai

Kai mūsų Bronė pasiekė aukštąjį mokslą, jai tuoj atsivėrė didieji vartai į platųjį pasaulį, tučtuojau gavo kvietimą į Tolimuosius Rytus—Hong Kong universitete dėstyti rytų-vakarų meną. Ją pakvietė skaityti paskaitas Japonijos universitete, Vietname ir Formozoj.

Viena iš didžiausių Food-Land maisto krautuvių bendrovių stato didelį namą arti Chicagos. Ši bendrovė pakvietė mūsų Bronę dideliam mozaikos darbui atlikti. Ji pasiūlymą priėmė, pasirašė sutartį ir ten išvyko to didžiausio darbo savo gyvenime atlikti.

Gamins vitražo langus

Be to, Chicagoje vienuolėm statoma koplyčia, Bronė gavo kvietimą ir apsiėmė pagaminti vitražus (spalvuoto stiklo iš mažų gabaliukų paveikslus) — 16 langų.

Kaip Havajuose darbininkų judėjimo sluoksniuose šių žodžių autorius yra visiems žinomas lietuvis, taip lygiai Havajų universitete ir aplamai šviesuomenės sluoksniuose Bronė Jameikienė—visiems žinoma lietuvaitė. Kol mudviejų čia nebuvo, mažai kas žinojo, kad yra Lietuva su sena garbinga istorija ir kad lietuviai yra kultūringi ir gabūs žmonės.

Tai va, kodėl čia likusiem yra didelis nuostolis ir neapsakoma tuštuma, kai Bronė apleido Havajus. Tiesa, jinai pamilo šį kraštą su žavinga gamta ir primygtinai tvirtino, kai tik užsidirbs pakankamai išteklių, sugrįš čia pastoviai įsikurti. Bet mes abejojam, nes, kai ją pasigaus didieji gyvenimo verpetai, Havajai daugiau jos nematys. Bet kaip ten bebūtų, mes nuoširdžiai linkime Broniutei kuo geriausios sėkmės.

Be to, šiomis dienomis Emilija Medelinskaitė išvyko į Virginijos valstiją pas saviškius. Ji gimus ir augus Du Bois, Pa., bet gražiai kalba lietuviškai ir su mumis tampriai bendravo, gi Havajuos išgyveno virš trejų metų.

Dar vienas žymus mūsų bičiulis yra pasiruošęs ir pakėlęs sparnus skristi į Floridą, gal ir ne pastoviai ten įsikurti, bet vargu jis grįš į Havajus, nes jo šeima keliasi į Kaliforniją pastoviai gyventi. Bet apie senį Grubliauską parašysiu kita proga.

Pabaigę reikalą su piršliu, visi svečiai sėdo valgyti, pavalgę išėjo į kiemą, tame dar šoko ligi brėkštant; galop išvažiavo namo.

Galas

GYDYTOJŲ PATARIMAI SAVO ŽMONOMS

Chicagoje įvykusio JAV medicinos draugijos suvažiavimo proga Chicago Tribune laikraščio medicinos skyriaus redaktorius dr. Van Dellen skaitė paskaitą gydytojų žmonoms.

Savo paskaitoje jis pabrėžė, kad sveikas vyras yra geriausias draudimas, ir patarė žmonoms neskatinti savo vyru persidirbti, nes, taip darydamos, jos greičiau taps našlės.

Jis sakė, kad nelengva pasirinkti vyrą sveiką, iš ilgai gyvenančių šeimos, protingą, linkusį prie nuosaikumo, lygaus, nesikaršČiuojančio būdo, bet tokio reikia ieškoti, nes toks gyvens ilgiau.

Našlių "gamintojai" yra širdies ligos, aukštas kraujo spaudimas, alkoholizmas, vėžys ir nelaimingi atsitikimai. Išmintingos žmonos, supratusios savo vyrus, gali daug padėti jiems šitų pavojų išvengti arba juos sumažinti.

Šitie pavojai gali būti sumažinti, jei žmonos savo vyrus paragins tam tikrais laikotarpiais savo sveikatą patikrinti, ypač tai svarbu nuo 40-jų metų pradėti, o ne tada, kada jau per vėlu.

Iš kitų Van Dellen patarimų gydytojų žmonoms paminėtini: susirūpinti maistu, kad jis būtų toks, kuris kuo mažiau užteršia kraujo indus cholesteroliu, neskatina tukti; žiūrėti, kad vyrai galėtų pakankamai išsimiegoti ir pailsėti; kad namuose būtų ramu; kad abu vyras ir žmona, bendrai rūpintųsi sveikatos reikalais.

KAIP IŠAUGINTI CHULIGANĄ

Anglikonų dekanas Talbot Dilworth-Harrison davė tėvams patarimų, kaip išauginti chuliganą:

1. Reikia iš pat mažens duoti vaikui viską, ko tik jis nori.
2. Į jo negražius žodžius atsiliepti juoku.
3. Neduoti jokio dvasinio auklėjimo.
4. Vengti žodžio "negerai."
5. Surankioti nuo žemės viską, ką tik jis išmėto—knygas, apavą, drabužius.
6. Leisti jam skaityti, kas tik patenka į rankas.
7. Duoti tiek pinigų, kiek gali išleisti, ir neleisti jam pačiam užsidirbti.
8. Bartis kiek galima dažniau vaikui girdint.
9. Patenkinti visus jo valgymo, gėrimo ir patogumų pageidavimus.
10. Visada jį palaikyti ginče su kaimynais, mokytojais, policija.
11. Kai jis pateks į tikrus nemalonumus, teisinkis prieš save: "Aš nieko negalėjau su juo padaryti."
12. Pasiruošk susikrimtimams, nes jie tikrai ateis.

Lipdamas į kalną 4,000 pėdų energijos išeikvoji tiek, kiek lygiu keliu eidamas 12 mylių.

TURIME LIETUVOS ISTORIJĄ

Dar turime dr. V. Sruogienės Lietuvos istorijos kelis egzempliorius. Tai didžiausia ir visiems suprantamai parašyta knyga, 947 psl., su trimis žemėlapiais ir daug paveikslų. Kaina 12 dolerių.

ISTEKĖJO

Dainininkė Jane Froman ištekėjo už laikraštininko R. H. Smith, Columbia, Mo. Dainininkė 1943 m. buvo labai sunkiai sužeista Lisabonoje belankydami kareivių stovyklas karo metu.

ĮDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS
Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

LIETUVIU ISEIVIJA AMERIKOJE, vaizdi šio krašto lietuvių istorija, gausiai iliustruota, parašė St. Michelsonas, virš 500 puslapių. Kaina kietais viršais $5.00, minkštais viršais $4.00
kaina $1.25

ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ. K. Žuko įdomūs atsiminimai, 477 psl., kaina ..... $5.00.

VAIKO SVEIKATA, parašė dr. V. Tumėnienė, daug svarbių patarimų vaikų sveikatos klausimais, 136 psl.

DIENOJANT, "knygnešių karaliaus" sūnaus Kipro Bielinio įdomūs atsiminimai, 464 psl., kaina....$6.00

1905 METAI, Kipro Bielinio atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai. Kaina $6.00

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS paruošė Ančcetas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvius visame pasaulv. 464 psl. Kaina $6.50

LIETUVIU DAINOS AMERIKOJE, surinko ir suredagavo Jonas Balys, 472 dainos su gaidomis. Angliškai duotas kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti ir lietuviškai nekalbantiems, įrišta 326 pusl. kaina $5.00

LIETUVIU KALBOS GRAMATIKA. Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapių. Kaina $1.00

MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TAUGHT. M. Inkienė, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis angliškai kalbantiem, 141 psl., kaina $1.25

NEMUNO SŪNŪS. Andriaus Valucko romanas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo prieš Smetonos diktatūrą. Pirma dalis 380 psl. Kaina ..... $3.00.

NEMUNO SŪNŪS. Andriaus Valucko romano antroji dalis, 426 puslapiai. Kaina $4.00

LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS, jo meninių formų plėtojimosi pagrindai. Paulius Galaunė, didelė knyga su daugybe paveikslų, gerame popieriuje. Kaina $8.50

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktu šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijų, 96 psl. Kaina ..... 50 Cnt.

SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausių laikų iki Lietuvos nepriklausomybės galo 1795 metais Parašė Jonas Karys, daugybė paveikslų, 396 psl., gerai popieriuje kaina $10.00

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, parašė Jonas Karys, labai daug paveikslų, 255 psl. gera popiera. Kaina $5.00

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS? Parašė kunigas M. Valadka. Svarbu susipažinti. Kaina $1.20

MILŽINO PAUNKSMĖ, Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika, 73 psl., didelio formato, gera popiera, kaina $2.50

ALTORIŲ SESĖLY. V. Putino-Mykolaičio romanas trijose dalyse Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsižadėjo kunigystės dėl moterystės. Visos trys dalys įrištos į vieną knygą, kieti viršai, 681 puslapis Kaina $6.00

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiari ir naudinga knyga šių dienų klausinams suprasti. Kaina ..... 50c.

LIETUVA BŪDO. Stepono Kairio labai vaizdžiai ir įdomiai parašyti atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, geriausia dovana kiekviena proga, gražiais kietais viršeliais, iliustruota, 416 puslapių, didelio formato. Kaina $5.50

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS, P. Abelkio istorinis romanas iš žemaičių krikšto laiku, kieti apdarai $3.50

ŽEMĖ DEGA, J. Savicko karo metų (1939-1945) užrašai. Pirmoji dalis 453 psl. Kaina $4.50

ŽEMĖ DEGA, J Savicko užrašų antroji dalis, 414 psl. kaina $4.50

KODĖL AŠ NETIKIU Į DIEVĄ? Atvira nuomonė, įdomūs argumentai. Kaina ..... 20 Cnt.

SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina ..... 25 Ct.

IŠĖJUSIEMS NEGRĮŽTI. M. Katiliškio meistriškas aprašymas, kaip karui einant prie galo ūkstančiai lietuvių bėgo į Vakarus nuo rusų 'vaduotojų', 536 psl. Kaina $5.00

SIAURUOJU TAKELIU. K. B. Kriaučiūno atsiminimai iš Lietuvos ir iš Amerikos lietuvių gyvenimo, 178 psl., kaina $2.00

SUŽADĖTINĖ. J. Titinio 15 trumpų pasakojimo, 180 psl. Kaina .. $2.00

MAŽOJI LIETUVA, parašė M. Gimbutienė, J. Gimbutas, J. Lingis, J. Balys ir J. Žilevičius, 326 psl., kaina ..... $5.00.

CEZARIS. Mirko Jesulič romanas trijose dalyse, kiekviena dalis po $2, ara visos 3 dalys $6.00

NAUJA VALGIŲ KNYGA, parašė M. Michelsonienė, 250 įvairių lietuviškų ir kitų tautų valgių receptų, 132 puslapiai, kaina $1.25

ATLAIDŲ PAVĖSYJ. P. Abelkio romanas iš Žemaičių Kalvarijos praeities, 467 psl. Kaina $4.00

VISUOTINAS TVANAS. Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sako mokslas? Kaina ..... 25 Cnt.

SOCIALDEMOKRATIJA IR BOLŠEVIZMAS. Pagal Kautskį, naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygutė. Kaina.. 25 Cnt.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardūnas. Kaina ..... 25 Cnt.

TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Bliumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25 c.

JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išpopis buvo pasidaręs Rusijos diktatoriu. Kaina 25 Cnt.

DĖL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševiku okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina ..... 25 Cnt.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINĖS GAIRĖS, 32 psl., kaina ..... 25 Cnt.

VLIKO GRUPIŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl musuose nėra vienybės, 80 psl., kaina .. $1.00

ŽEMAITĖS RAŠTAI. Garsiosios mūsų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai, kaina ..... 50 Ct.

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:
KELEIVIS
636 E. Broadway ——:—— So. Boston 27, Mass.

KAS GIRDĖTI NEW YORKE

NEW YORK, N.Y.

Pavergtųjų Tautų Savaitės programa

(E) Šiais metais Pavergtųjų Europos Tautų Savaitė JAV-se pasidės liepos 15 d. ir baigsis liepos 21 d. PET Generalinis Komitetas New Yorke jau apsvarstė ir priėmė provizorinę programą. Šių metų savaitės pagrindinis šūkis numatytas **"Lygiai ir Europai turi būti pripažintas laisvas apsisprendimas."** Kaip ir anksčiau, ir šiemet numatytos pamaldos šv. Patriko katedroje New Yorke, be to, ir kitose bažnyčiose, sinagogoje ir graikų ortodoksų katedroje; be to, bus iškelta vėliava ties ACEN patalpomis, su pavergtųjų tautų organizacijų veikėjų kalbomis, parengimai Washingtone (Kongreso nariams pagerbti pietūs), iškilmės New Yorke (liepos 20 d.) įteikiant metinę PET Savaitės knygos dovaną ir kt. Bus sukviestos spaudos konferencijos, paskelbtas PET ir kitu organizacijų manifestas, tikimasi paramos Savaitei iš spaudos, radijo ir kt.

Pavergtųjų Tautų Savaitė pirmą karta buvo paskelbta 1959 m., Eisenhoweriui einant JAV prezidentu. Anuometinis valstybės pasekretorius, laikinai ėjęs valst. sekretoriaus pareigas, Dillon (šiuo metu jis yra JAV finansų sekretorium) ryšium su Savaitės paskelbimu, priėmė Pavergtųjų Europos Tautų delegaciją, kuriai JAV politiką šitaip apibūdino: "JAV vyriausybė nepripažįsta ir nepripažins nuolatine dabartinės padėties Rytų ir Vidurio Europoje."

MIAMI, FLA.

Pagerbė tėvus

Čia prigijo gražus paprotys: vyrų klubas surengia pokylį motinoms, o moterų klubas tėvams pagerbti.

Birželio 17 d. Moterų klubas tokį pokylį surengė tėvams. Į jį prisirinko pilna salė. Darbščioms mamytėms vadovavo J. Nevienė, visus gardžiai pavaišino.

J. Nevienė gražiai pasveikino tėvus, priminė, kad čia dalyvauja ir bene seniausias tėvas F. Mackus. Lipnickas padainavo, pats sau akordeonu pritardamas, o Nekrošius pats sau pritarė pianinu. Vėliau tėvai šokdino motinas.

Norėčiau siūlyti trumpinti programas, nes karštam orui esant žmonės nenori ilgai vietoje sėdėti.

Plėšo paveikslus

Klube ant sienos kabojo gražus paveikslas, kurį kažin kas nuo ten nuplėšė ir sudraskė.

Užpuolė vabzdžiai

Floridą vėl užpuolė ta nelaboji "madfly". Valdžia stengiasi ją kuo greičiau sunaikinti, iš lėktuvų purkščia tam tikrus vaistus. Žmonės juokaudami sako, kad tą nelabaja atsiuntė Kubos barzdočiai.

Išvažiavo į šiaurę

Į Chicagą išvažiavo klubo pirm. A. Kadsel. į N. Angliją A. Noreika. Moterų klubo pirm. J. Nevienė važiuoja į Bostoną savo giminių ir draugų aplankyti.

Kitas vyrų klubas

Lithuanian Social Club nusipirko namus. Kalbama, kad jų šventinti atvažiuos Bimba ar Mizara.

L. J. Stasiulis

LAWRENCE, MASS.

Kievai gavo dovaną iš Havajų

Keleivio bendradarbis A. Jenkins, gyv. Havajų salose, atsiuntė Uršulei ir Juliui Kievams H. Tautvaišienės knygą "Tautų kapinynas Sibiro tundroje" su užrašu "Perskaitęs duok kitam."

Knygoje labai vaizdžiai aprašyta, kokias kančias kentėjo į Sibirą ištremtieji lietuviai ir kitų tautų žmonės. Visi galintieji turėtų tą knygą įsigyti ir perskaityti, jos kaina tik 1.25, gaunama ir Keleivio administracijoje.

M. Stonie

BALTIMORE, MD.

Įvyko klaida

Keleivio Nr 26 klaidingai parašyta, kad Stasys Butkus mirė Annapalio ligoninėj. Jis ten gydėsi, bet mirė prieglaudoje.

Z. Gapšys

VLIKO ŽYGIAI

Vakarų valstybių vyrams besilankant vieni pas kitus ir Jungtinių Amerikos Valstybių ir Sovietų Sąjungos deryboms tebeeinant, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (Vlikas) kreipėsi telegramomis į JAV prezidentą Kennedį, į Britanijos premjerą McMillaną, į Vokietijos kanclerį Adenauerį ir į JAV valstybės sekretorių Ruską, primindamas Lietuvos laisvės bylą ir prašydamas kelti laisvo apsisprendimo teisės Lietuvai grąžinimo reikalą.

Vliko pirmininkas lankėsi užsienių reikalų komisijoje ir tarėsi dėl apklausinėjimų apie padėtį pavergtame krašte. Iš lietuvių jau buvo apklaustas neseniai iš Lietuvos pabėgęs inž. J. Miklovas ir J.J. Stukas.

LIETUVOS VOKIEČIŲ SĄSKRYDIS

(E) Fed. Vokietijoje gyveną vokiečiai—buv. Lietuvos gyventojai—gegužės 25-27 d.d. turėjo savo penktąjį saskrydį—kultūros dienas Neheim-Huesten, Š. Reino-Vestfalijos krašte. Šiemet daugiau dėmesio kreipta į politinę plėtrą Rytuose.

Reutlingene gyveną vokiečiai, buvę Lietuvos gyventojai, buvo susirinkę Sekminių pirmąją dieną. Buvo išrinkta nauja valdyba, prof. dr. Boetcher kalbėjo apie diktatūrą ir demokratiją, parodytas filmas "Praslinkus 20 metų nuo persikėlimo."

IMČIAU MERGAITĘ AUGINTI

Noriu susirasti auginti mergaitę nuo šešių iki devynių metų amžiaus už mažą atlyginimą. Prašome rašyti šiuo adresu:

Mrs. Petraitis
C/o Keleivis, 636 E. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Ieškojimai

Paieškau Elenos VANKUVIČIUTĖS nuo Rietaviškių iš Lekavičių kaimo, Trakų apskrities. Gavau laišką iš Lietuvos, turiu svarbų reikalą. Prašau atsišaukti ją pačią, arba kas ją žino man pranešti.

John Stanis
53 Park Terrace
Bridgeport 4, Conn.

ATSIMENATE MODELĮ "A"?

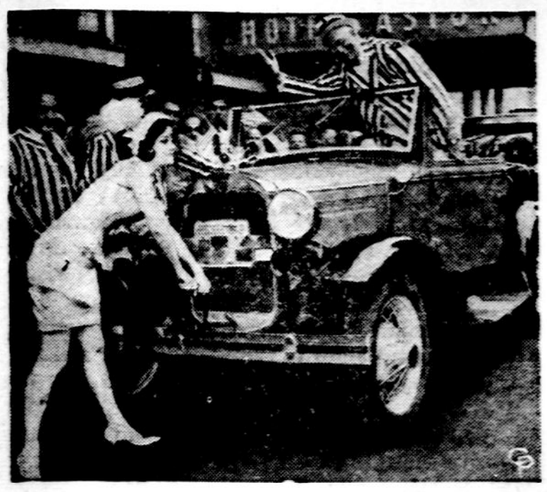

Model A Fordas das neišdilo iš mūsų atminties. Jį reikėdavo "sukti". Čia matome, kaip 1962 metais graži mergiotė "starduoja" 1930 metų mašiną. Ji ir su ja dar 25 keliauninkai su 1930 metų mašinomis iš New Yorko keliauja į San Francisco. Fordo kompanijos žmonės sako, kad dar 300,000 tokių mašinų yra naudojama kelionėms.

VIETINĖS ŽINIOS

So. Bostono L. Piliečių Draugijos reikalai

So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos pirmininkas Edmundas Ketviftis prašo paskelbti šį jo raštą:

Birželio 21 d. susirinkime iš maždaug 1700 narių dalyvavo apie 150. Maža 4-5 triukšmingų narių grupė, veikdama kaip "jumping jacks," kontroliavo savo argumentais susirinkimą.

Vyrai nariai—Kontrim, Janeliūnas ir Žirolis nusprendė, kad moterims nereikalingas patogumų kambarys pirmajame aukšte ir įtikino susirinkusių narių daugumą balsuoti prieš tokio kambario įrengimą.

Prieš daug mėnesių Namų Tvarkos Komitetas, susidedantis iš Ketvirčio, Romano ir Grigonavičiaus, o taip pat ir klubo vedėjo Petro Dumo, svarstė klubo biznio pagerinimo reikalą. Jie rekomendavo Direktorių Tarybai jau seniau nutartus dalykus, kurių tarpe yra: išdažyti pirmąjį aukštą, padarius kai kuriuos pakeitimus lubose ir medinėse dalyse, pakabinti užuolaidas, pertvarkyti apšvietimą ir t. t. Bet gal svarbiausias pasiūlymas—padidinti, pagerinti ir duoti naudotis pirmajame aukšte esančiu moterų kambariu.

Direktorių Tarybos dauguma nutarė rekomenduoti nariams, kad reikia suplanuoti, paskelbti varžybas ir turint skaičius, duoti nariams patvrtinti. Iki to laiko buvo nutarta tik pranešti, kas tuo reikalu daroma.

Be abejonės, kad šitą padarius, vėlesniame susirinkime pažangūs nariai būtų pasiūlymą priėmę, bet Kontrim šiame susirinkime įnešė neigiamą pasiūlymą, kurio rezultate susirinkimas virto nemaloniu mitingu tuo reikalu susidomėjusiems.

Ko neigiamai galvojantieji asmenys negali sutrukdyti—tai gero biznio, kuriuo klubas džiaugiasi. Atrodo, kad biznis bus tris kartus didesnis.

Be to, kiekvieną mėnesį įstoja 8-10 naujų narių, laukiama dar daugiau.

Direktorių Taryba norėtų žinoti visų narių nuomonę pirmojo aukšto atnaujinimo tęsimo reikalu. Savo nuomonės pareiškimus prašoma adresuoti 368 W. Broadway, So. Boston.

JUOZAS STALINAS

Šiandien, kada prieš 8 metus miręs Juozas Stalinas pačių komunistų paskelbtas didžiausiu žmogžudžiu ir jo lavonas ..išmestas iš mauzoliejaus Maskvoje, labai įdomu paskaityti Keleivio prieš 15 metų išleistą knygelę —

JUOZAS STALINAS, ARBA KAIP KAUKAZO RAZBAININKAS PASIDARĖ RUSIJOS DIKTATORIUM

Kaina 25 centai.

Įsigykite tą knygutę!

Meno šventė baigiasi sekmadienį

Bostono meno šventė, kuri prasidėjo birželio 20 d., baigiasi šį sekmadienį, liepos 8 d. Taigi, perskaitę šią žinią, kurie apie šventę nebuvo girdėję ir joje nebuvę, dar turi progą ją aplankyti.

Joje veltui galima pamatyti daugiau kaip pusantro šimto paveikslų, kurių šiemet dauguma ne tokių modernių, kaip kitais metais; už keliasdešimt centų galite pamatyti filmą. Ketvirtadienio ir penktadienio vakarais galite veltui pasiklausyti ir pasižiūrėti naujoviškų šokių ir jų muzikos, o jei nenorite stovėti, galite sėdėti už 50 centų.

Antradienio vakare šoko Onos Ivaškienės tautinių šokių šokėjai, bet apie tai kitą kartą.

Europoje pats didžiausias paukštis—gulbė.

GAVOME NAUJĄ ŽODYNĄ

Lietuviškas angliškas žodynas, paruošė Vilius Peteraitis, 586 puslapiai, kaina 7 doleriai.

Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsisakyti "Keleivį." Kaina metams penki doleriai.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Gražų Lietuvos žemėlapį galite gauti Keleivio įstaigoj už 50 centų.

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

PENNSYLVANIJOS POCONO KALNAI

Tik čia galėsite pamatyti visa gamtos grožį, rasti ramybę ir gerą poilsį, kuris po sunkaus visų metų darbo kiekvienam yra labai reikalingas.

ECHO VALLEY LODGE.

Tai vieta, kurioje Jūs, su šeima ar be šeimos, lietuviškoje vasarvietėje, praleisite laiką, kuris ilgai pasiliks Jūsų maloniuose prisiminimuose; kartu suteiks Jums poilsį, ramybę ir lietuvišką aplinkuma.

ECHO VALLEY LODGE Jūs rasite, be poilsio, puikų restorana, erdvius atskirus ir patogius kambarius su visais patogumais, ar tai vienguingiui ar su šeima, puikią teniso-krepšinio aikštelę, gerą lietuvška maista ir malonų patarnavima.

ECHO VALLEY LODGE, be poilsio ir žaidimu, Jūsų patogumui ir malonumui yra puiki didelio tipo maudyklė (swimming pool) su nuosavu mažu ežerėliu ir 20 akrų puikaus miško.

Primami užsakymai taipgi vestuvių puotoms, iškyloms, organizacijoms ar pavienėms grupėms.

ECHO VALLEY LODGE atidaroma nuo liepos 4 dienos ir veiks ištisus metus.

Lietuviai savininkai JULIUS ir ELENA GARMAI visus maloniai kviečia atvykti. **Iš anksto kreiptis:**

ECHO VALLEY LODGE
ECHO LAKE, PA. Telefonas: STROUDSBURG 424-1920

TAUPYK DAUG $ $ $ $ JŪSŲ KURO IŠLAIDOSE

Užsakyk pas mus įvesti GARSŲJĮ 1962 METŲ

***INTERNATIONAL* karšto oro KROSNĮ**

Į ĮRENGIMĄ ĮEINA:
1 85,000 arba 95,000 BTU krosnis
3 kontrolės
Pūtimo vienetas
Filtrai
Nauji vamzdžiai
275 gal. tankas
Elektros ir kitko įrengimas
SU 10 METŲ RAŠYTA GARANTIJA

PILNA KAINA:

$ 595.

Aprėžto laiko pasiūlymas

FORTUNA FUEL CO.

45 DORSET STREET DORCHESTER 25, MASS.
24 valandų patarnavimas
TELEFONUOKITE: GE neva 6-1204

JAU IŠĖJO NEPAPRASTAI ĮDOMI KNYGA

Lietuvių Išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Tokios knygos pas mus dar nebuvo. Ji turi 512 puslapių, gausiai iliustruota ir apima mūsų išeiviją visoj Amerikoj—nuo Kanados iki Argentinos. Ji parodo, kad išeivija prasidėjo 17-ame šimtmetyje, bet pirmutinė jos banga dingo; yra tik legenda, kad išsikėlę Amerikoje mūsiškiai pastatę "Aušros" miestą, vėliau virtusį New Amsterdamu ir dar vėliau New Yorku.

Taip pat sužinome, kad pirmieji lietuviai plaukė jūromis 3 mėnesius, ir išlipę Amerikoje rado ne aukso kalnus, bet sunkų vargą. Kai kurie jų iš New Yorko pėsti ėjo Pennsylvanijon anglių kasti. Tenai prasidėjo pirmosios kolonijos ir draugijos, ėmė kurtis socialistų kuopos, kurios vėliau sudarė Sąjungą. Jie pirmieji pradėjo leisti laikraščius ir kurti mokyklėles. Lygiagrečiai veikė laisvamaniai ir kūrėsi parapijos. Bet kai vyskupai ėmė savintis mūsiškių katalikų nuosavybes, bažnyčiose prasidėjo muštynės; dėlto sumanyta kurti nepriklausomas arba tautiškas parapijas. Tarp vienų ir kitų ėjo smarkios rungtynės.

Bet išeivija rūpinosi ir Lietuvos likimu. Ji gausiai aukojo pinigus caro valdžiai nuversti ir sudėjo milionus nepriklausomai Lietuvai.

Knygoje parodyta, kaip atsirado mūsų didžiosios organizacijos, kaip gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir kodėl Amerikoje jai nesiseka. Bet tai tik maža knygos turinio dalelė. Medžiaga jai buvo renkama 40 metų. Patartina kiekvienam ją įsigyti. Puiki knyga dovanoms.

Parduodama be pelno. Gražiais kietais apdarais kaina $5.00; minkštais apdarais—$4.00.

Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS
636 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

GERIAUSIA DOVANA

Jei galvojate apie dovaną savo pažįstamam ar draugui, tai atsiminkite, kad geriausia dovana bus šios knygos:

H. Tautvaišienės "Tautų kapinynas Sibiro tundroje," kaina $1.25.

Stasio Michelsono "Lietuvių Išeivija Amerikoje," kaina minkštas vršeliais $4, kietais $5.00.

Stepono Kairio "Lietuva budo", kaina $5.50

Kipro Bielinio "Dienojant", kaina $6.00.

Kipro Bielinio "Penktieji metai", kaina $6.00.

Jas galite gauti ir Keleivio administracijoje:

636 Broadway,
So. Boston 27, Mass.

KNYGOS JAUNIMUI

GINTARĖLĖ, J. Narūnės pasaka, gražios iliustracijos, 24 psl., kaina $1.00

Ta pati knyga anglų kalba, kaina $1.00

JŪRININKO SINDBADO NUOTYKIAI, įdomūs pasakojimai jaunimui, 108 psl., kaina $2.00

MĖLYNI KARVELIAI, Aloyzo Barono apysakaitės vaikams, 69 psl. kaina $1.50

NAKTYS KARALIŠKIUOSE, Liudo Dovydėno apysaka, 168 psl. kaina $2.00

MES ATLIEKAME... VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei Jums reikia —

- *Biznio kortelių*
- *Spausdintų vokų*
- *Laiškams antgalvių*
- *Programų ar plakatų*
- *Bet kokiai pramogai biletų*
- *Draugijoms įstatų ar blankų*

"Keleivio" spaustuvė padarys Tamstoms viską ir prisiųs. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Jungia lietuvius bendram lietuviškam darbui, auklėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuvybę ir remia kovas dėl Lietuvos laisvos ateities.

SLA GYVYBĖS APDRAUDA IKI $10,000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA iki $10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudęs gauna pilną apdraudos sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas ateičiai.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki $325 į mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIEČIAMA ir NEPRARASTINA. SLA narių galima būti nuo gimimo dienos iki gilios senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopuose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

Vietinės žinios

BALF'O vajus

Šiuo metu Balfo Bostono skyrius vykdo piniginį vajų, kuris baigsis rugpiūčio 1 d. Skyrius daug kam pasiuntė laiškus, prašydamas dosnios aukos, bet visų geraširdžių lietuvių jis negalėjo tuo būdu pasiekti, todėl prašo visus Bostono lietuvius aukoti pagal savo išgalę. Pinigus prašo siųsti ar įteikti skyriaus iždininkui Vyt. Stelmokui: 389 W. Broadway, Baltic Realty, So. Bostone.

Siųsdami auką pažymėkite, ar norite būti Balfo nariu, kurio metinis mokestis yra $1.00. Aukas Balfui galima atskaityti mokant valstybės mokesčius.

J. Vinciūnas grįžo iš ligoninės

Drg. Juozas Vinciūnas jau grįžo iš ligoninės, kur jam buvo padaryta operacija, ir dabar sveiksta savo namuos Belmonte. Linkime j a m greičiau tiek sustiprėti, kad galėtų lankyti lietuvių viešus parengimus, kurių drg. Juozas yra didelis megėjas.

V. ir L. Čepų sukaktis

Birželio 26 d. žymūs skautų veikėjai dr. Vytautas ir Lidija Čepai minėjo savo vedybų dvidešimts penkerių metų sukaktį. Į švedų restoraną Bostone susirinko sukaktuvininkas iš Waltham, sukaktuvininkė iš Maine valstijos, duktė mokytoja iš New Jersey ir sūnus studentas iš Waltham ir keletas kitų artimųjų, pasiguodė praeitimi ir šiomis dienomis porą valandų ir išsiskirstė, skubėdami laiku grįžti į tolimas darbovietes.

Gražus faktas šeimos gyvenime—atstumai netrukdo nors porą valandų sueiti ir prisiminti savo dienų džiaugsmą. Laimingų metų sukaktuvininkams!

K.

Išleistuvės ir petrinės

Strand Cafe savininkas Petras Peldžius birželio 28 d. suruošė gražias išleistuves Alfonsui Černiauskui, kuriose dalyvavo apie 30 asmenų.

Susirinkusieji prisiminė, kad esama petrinių išvakarėse, ir kad Strand Cafe savininkas yra Petras, todėl linkėjo jam visokios laimės ir sėkmės.

LDD 21 kuopos piknikas Pasižymėkime dieną!

Lietuvių Darbininkų D-jos 21-os kuopos piknikas šiemet įvyks liepos 29 d., sekmadienį, toje pačioje vietoje Bernice Claire farmoje, North Eastone.

Prašome pasižymėti datą ir dalyvauti. Kasmet LDD piknikai North Eastona darosi vis didesni ir įdomesnį. Taip bus ir šiemet. Todėl pasižymėkime laiką ir būkime!

E. Ketvirtis — pulkininkas

Edmundas Ketvirtis, brangenybių krautuvės savininkas, dabartinis So. Bostono L. Piliečių Draugijos pirmininkas, nuo liepos 1 d. pakeltas į atsargos pulkininko leitenanto laipsnį. Sveikiname!

Nuo liepos 8 iki 22 d. Edmundas Ketvirtis yra pašauktas kariniams pratimams, kurie bus Grenier oro pajėgų stovykloje prie Manchesterio, N. H.

13 lietuvių iš 1,915

Northeastern universiteto spaudos biuras praneša, kad birželio 17 d. baigimo diplomus gavo 1,915 asmenų. Jų tarpe yra 13 lietuvių: Richard Baks iš Lynn, Geraldas Banaitis, Diana Gedmintaitė, Robert Jenkins, Antanas Kriščiukaitis ir John Veracka iš Dorchesterio, Joseph Glavickas iš Worcesterio, Edward Hayward, Dennis Meižys ir Edmundas Orentas iš Brocktono, Peter Rakauskas iš Norwoodo ir Joseph Žukas iš Cambridge ir Edvardas Petrauskas iš Groveland.

Svečiai iš St. Louis

Šeštadienį, birželio 30 d. mus aplankė Jonas, Marija ir jų sūnus Jonas Bereišiai iš St. Louis, Mo. Jie atvažiavo aplankyti savo senų bičiulių Tamošaičių So. Bostone ir kitų pažįstamų. Bostone apsidairę, jie vyksta į Cape Cod pasimaudyti, o iš ten namo.

Į mūsų įstaigą juos atlydėjo mūsų kaimynai Tamošaičiai.

Šoks Brocktono mugėje

Onos Ivaškienės vadovaujami šokėjai liepos 8 d. šoks Brocktone iškilmėse prie Lietuvių bakužės.

Adv. A. Shallna sugrįžo

Lietuvos garbės konsulas adv. Anthony Shallna sugrįžo į Lostoną. Jis birželio 23 d. lankėsi Scrantone, Pa., ir dalyvavo tenykštės aukštesniosios (High) mokyklos klasės pabaigtuvių 50 metų sukakties minėjime.

Adv. A. Shallna buvo savo klasės prezidentas, bėgikų komandos kapitonas ir žymus futbolininkas.

Iš prieš 50 metų baigusiųjų į iškilmes atvyko 53, kai kurie jų atvažiavo iš Kalifornijos, Washingtono, D.C., ir kitų tolimų vietų.

Po šitų iškilmių adv. A. Shallna buvo nuvykęs į Buck Hill Falls, Pa., kurortą pailsėti.

Žinios patikslinimas

Keleivio Nr. 25 buvo pranešta apie jo ilgamečio skaitytojo Kazimiero Urbono mirtį, bet per klaidą neparašyta, kad, be dviejų sūnų inžinierių, ir dukters, dar liko ir liūdi ir jo žmona Monika. Už klaidą atsiprašome ir visai likusiai šeimai reiškiame gilią užuojautą.

Velionis gimė 1884 m., į šią šalį atvyko 1905 m.

Iz. Vasyliūno mokinių koncertas

Iz. Vasyliūno smuiko ir fortepijono mokiniai pasiroda jau antruosius metus atskirame koncerte, todėl įdomu palyginti jų pažanga. Tai yra didelis pedagoginis įnašas, kada jaunimas ne tik mokosi, bet turi ir progos parodyti savo atsiektus rezuitatus, kad ir tėvelių ar giminių bei draugų tarpe.

Koncertas, o iš tikrųjų mokslo metų pabaigos pasirodymas įvyko birželio mėn. 22 dieną Tautinės S-gos namų salėje. Koncerte negalėjo dalyvauti kai kurie susirgę mokiniai (B. Kušlikis net nusilaužęs ranką). Programoje dalyvavo: Arvydas Maksvytis—fortepijonas ir smuikas, Bernardas Žilinskas—fortepijonas, Aldona V. Gineitytė—smuikas, Laima Antanavičiūtė—fortepijonas, Edmundas Maksvytis—fortepijonas. Rūtelė Maksvytytė — fortepijonas, Gintaras Karosas—smuikas, Giedrė Karosaitė—fortepijonas

Programa buvo sudaryta pagal mokinių pajėgumą, į kurią įėjo pasauliniai ir mūsų lietuvių kompozitoriai, bei liaudies dainos. Kiekvienas mokinys turėjo progos parodyti, ką jis yra išėjęs metų bėgyje, kiek jis yra pažengęs techniškai ir koks yra jo muzikinis pajėgumas.

Atkreiptinas dėmesys į mokinių laikymąsi, kuris buvo visai laisvas, rodosi, jie visai nebijojo. Iš labiausiai pažengusių mokinių pažymėtini Gintaras Karosas ir Giedrė Karosaitė. Ryškiai matyti R. Maksvytytės muzikalumas, kuris gražiai vystosi.

Po atliktos programos mokiniai įteikė savo mokytojui dovaną, o visi susirinkę buvo pavaišinti skanėstais bei šaltais gėrimais. Tikriausiai čia prisidėjo visi tėveliai, bet veikliausios, atrodo, buvo ponios Gineitienė ir Karosienė. Vaišių metu buvo progos pasikalbėti, pasidalinti įspūdžiais.

Pagirtini tėvai, kad rūpinasi ir muzikiniu savo vaikų lavinimu.

Ožka prasikurti, ožka nusigyventi.

S. Janeliūnui 70 metų

Liepos 4 d. Steponui Janeliūnui sueina 70 metų. Ta proga sveikiname jį ir linkime dar daug ilgų laimingų metų.

St. Janeliūnas iš Šiaulių padangės į JAV atvyko dar prieš pirmąjį pasaulinį karą, kuriame jam teko dalyvauti JAV karių eilėse. Jis seniai įsitraukė į Bostono lietuvių visuomeninį gyvenimą ir šiandien tebėra veiklus Lietuvių Darbininkų Draugijos 21 kuopoj, So. Bostono L. Piliečių Dr-joj ir Amerikos Legionierių S-gos Stepono Dariaus poste.

Bostonas keičia savo veidą

Pastačius administracijos centrą ir Prudential bendrovės rūmus su kitais aplink jį pastatais, žymiai pasikeis miesto centro vaizdas. Bet tai ne galas, nes vėl paskelbtas planas miesto daliai pagal Atlantic Ave. ir aplink Faneuil Hall prekyvietę pertvarkyti. Čia 100 akrų plotą numatoma iš pagrindų pakeisti. Jame būsią pastatyta 3-20 aukštų namų, kuriuose bus virš 2,000 gyvenamųjų ir įstaigoms patalpų, didelis viešbutis, jūros muziejus, akvariumas, parkas ir t.t. Žodžiu, ta dabar nekaip atrodanti vandenyno pakrantė per kelerius metus taps viena gražiųjų vietelių.

Šiam reikalui numatoma išlaidų apie 150 milionų dolerių.

Pavergtųjų Savaitė Bostone

Šiemet Pavergtųjų Tautų Savaitė Bostone bus minima liepos 15 d. 2:30 val. John Hancock salėj, 188 Berkeley Street, Bostone.

Vasarotojai girdės J. Kačinsko kūrinius

Kiekvieną vasarą Tanglewood, Mass., vasarvietėje rengiami aukšto meninio lygio koncertai. Šiemet ten groja Bostono simfoninis orkestras, kuris, be kitų kūrinių, gros ir Jeronimo Kačinsko miniatiuras ir pučiamųjų kvintetą.

Milionai unijų rankose

Mass. valstijos unijų turtas 1960 m. siekė 16 milionų dolerių. Dvi unijos per metus turėjo pajamų po virš pusės miliono dolerių, šešios —nuo ketvirčio iki pusės miliono, o 40% unijų (iš 1422) metinės pajamos buvo ne didesnės kaip $5000.

O visų JAV unijų turtas siekė $1,3 bilionus (atskaičius įsipareigojimus).

A. Černiauskas į Kaliforniją

A. Černiauskas, 13 metų išdirbęs So. Bostone, išvyksta į Kaliforniją nuolat apsigyventi.

Birželio 27 d. Sandaros salėje jam buvo surengtos išleistuvės. Jų dalyviai linkėjo A. Černiauskui naujoje vietoje daug sėkmės. A. Andriulionis įteikė jam dovanų "Tautų kapinynas Sibiro tundroje" du egz.

Mus aplankė K. Mockus

Kazys Mockus, ištisus metus mokytojavęs vienoj New Yorko valstijos aukštesniojoje mokykloj, sugrįžo į Bostoną pas šeimą atostogų praleisti.

Kalifornijoj daugiau namų turi televiziją, negu telefoną.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Liepos 29 d. L. Darbininkų Dr-jos 21 kuopos gegužinė N. Eastone.

•

Rugpiūčio 12 d. Lietuvių Radijo (Minkų) gegužinė Romuvos parke Brocktone.

•

Rugsėjo 23 d. Dorchesterio L. P. Klubo banketas So. Bostono L. P. Dr-jos salėje.

•

Spalio 7 d. Balfo metinis banketas So. Bostono L. Piliečių Dr-jos didžiojoje salėje.

•

Spalio 14 d. Laisvės Varpo tradicinis rudeninis koncertas L. Piliečių Dr-jos salėje.

SKAITYK STASIO MICHELSONO PARAŠYTĄ KNYGĄ: "Lietuvių Išeivija Amerikoje," DAUG PAVEIKSLŲ. KAINA MINKSTAIS VIRSAIS $4.00, KIETAIS—$5.00.

DOVANOS Į LIETUVĄ

Siųskite dovanų siuntinius giminėms į Lietuvą per mūsų įstaigą. Siuntiniai nueina tvarkingai ir be trukdymosi. Neužmirškime gimi- ir draugų Lietuvoje.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
174 Millbury Street
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

Peter Maksvytis
Carpenter & Builder
925 E. Fourth St.,
So. Boston
Atlieku visus pataisymo, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamų namų ir biznio pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Šaukite visados iki 9 valandų vakaro.
Telefonas AN 8-3630

GR 9-1805 ir AN 8-9304
Dengiame Stogus Ir Taisome Juos
ŽVYRU ir SMALA TAISOM
Taisome, šingeliuojame, dengiame aliuminijum ir dažome iš lauko sienas.
Free Estimates
ŠAUKTI PO 5 VAL. VAKARO
Du broliai lietuviai
Charles ir Peter Kislauskai
Garantuojame gerą darbą

Apsidrauskime
NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ
Draudžiame nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.) .. Visais insurance reikalais kreiptis:
BRONIS KONTRIM
Justice of thePeace—Constable
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dažau ir Taisau
Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.
JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Charles J. Kay
LIETUVIS
Plumbing—Heating—Gas—Oil
Į Gazo šilimą permainyti $275
Telefonas: CO 5-5839
12 MT. VERNON STREET
DORCHESTER 25, MASS.

NECCHI SIUVAMA MAŠINA
1960 Modelis
Nebuvo dar naudota. Siuva zigzagu, ado, išsiuvinėja, dirba monogramas, dirba žirkavonės ir t. t., ir t. t. Originalė su penkių metų garantija $25 už viską—galima moketi po $1.25 per savaitę
HA 6-3900

Bay View Realty Co
Real Estate - Insurance
Notary Public
Antanas JUKNEVIČIUS
Bronius MIKONIS
LICENSED BROKERS
Sąžiningas patarnavimas perkantiems, parduodantiems, ir draudžiantiems namus, ūkius, ir verslus Bostone ir apylinkėse.
1672 DORCHESTER AVE.
DORCHESTER 22, MASS.
Office AV 8-4144
Res. AV 8-4144 ir CO 5-8841

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujoj Anglijoj iš stoties WLYN, 1360 kilociklų, veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dieną. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 E. Broadpay, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

Tel. AV 2-4026
Dr. John Repshis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2—4 ir 6—8
Sekmadieniais ir šventadieniais pagal susitarimą
495 Columbia Road
Arti Upham's Corner
Dorchester, Mass.

Tel. AN 8-2712 arba BI 4-9013
Dr. J. C. Seymour
(LANDŽIUS)
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Vartoja vėliausios konstrukcijos X-RAY aparatą pritaiko akinius
VALANDOS: nuo 2—4, nuo 7—8
534 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-2805
Dr. J. L. Pasakarnis
Dr. Amelia E. Rodd
OPTOMETRISTAI
VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais ofisas uždarytas
447 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
409 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
Office Tel. AN 8-0948

Ketvirtis & Co.
—JEWELERS—
Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisome laikrodžius, žiedus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel AN 8-4649

Flood Square Hardware Co.
Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popieros Sienoms
Stiklas Langams
Visokie reikmenys namams
Reikmenys plumberiams
Visokie geležies daiktai

LAISVĖS VARPAS
NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA
Sekmadieniais 8-9 val. ryte
AM Bangomis 1190 kilociklų
FM Bangomis 105.7 megaciklų
Iš WKOX, Framingham, Mass.
VEDĖJAS—P. VIŠČINIS
47 Banks St.
BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUniper 6-7209

NAUJAS 1962 J. M. AUTOMATIŠKAS ALIEJAUS KROSNIS SU VISO AMŽIAUS GARANTIJA

Į PILNĄ ĮRENGIMĄ ĮEINA: NACIONALINIAI GARSI J. M. KROSNIS SU TERMOSTATU • MASTER RELAY • HI-LIMIT CONTROL • COMBUSTION CHAMBER • ELEKTROS SUJUNGIMAI • 275 GALIONŲ ALIEJAUS TANKAS IR • DARBAS UŽ

SPECIALIAI ŽEMĄ KAINĄ

Aukšto Spaudimo
$269.
24 Valandų aptarnavimas

FORTUNA FUEL CO.
45 Dorset St., Dorchester, Mass.
GEneva 6-1201

Trans-Atlantic Travel Service

Bilietai lėktuvais ir laivais, parūpina viešbučių užsakymus, padeda sutvarkyti kelionei reikalingus dokumentus į visas valstybes.

Tose Pačiose Patalpose
DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA NAUJOJOJ ANGLIJOJ
GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.
390 West Broadway, So. BOSTON 27, Mass., Tel. AN 8-8764
Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas Rusijos valdomas sritis.
Iš naujų rūbų, avalynės, medžiagų, maisto, ... ir kitko. Visas išlaidas ir SSSR muitą apmoka siuntėjas.
MEDŽIAGAS, ODAS IR KT. GALIMA PIRKTI SAVIKAINA MŪSŲ ĮSTAIGOJE. PRAŠYKITE MŪSŲ KATALOGŲ!
Iš toliau siųskite siuntinius mūsų viršuj nurodytu adresu. Įdėkite daiktų sąrašą ir aiškius siuntėjo ir gavėjo adresus. Mes, siuntinį perpakavę, pranešime Jums, kiek kainuoja persiuntimas.
Atsiųsti paštu siuntiniai paruošiami greičiausiu laiku.
Dabar galima siųsti iki 44 svarų paketus, jei siunčiamieji daiktai tel. pa dežėje, kurios dydis yra 15 x 15 x 12 colių. Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų siuntinius
ĮSTAIGA LIETUVIŠKA. KREIPKITĖS LIETUVIŠKAI
Visi siuntėjai įsitikino, kad mūsų įstaiga greičiausiai patarnauja ir persiunčia siuntinius. SIUNTINIAI APDRAUSTI.
Siunčiame su INTURISTO įgaliojimais.
Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 ryto iki 2 val. po pietų.
VEDĖJAS: JONAS ADOMONIS

R The Apothecary.
LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ
Parduodame tiktai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.
Jei reik vaistų — eikit į lietuvišką vaistinę.
Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.
382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.
Telefonas AN 8-6020
Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.